

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-betűsös petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Rövidített petit sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Péntek, április 12.

Mai számunk főbb közleményei:

Készülődés a további harcra.
Pervesztes a város a nagyváradi táblán.
Külföldi visszaözlő záloglevelek.
Bélafele Fekete Miklós budapesti városparancsnok.
Mi történt Komáromban.
Botrány és verekezés a nagyváradi színpadon.
Pápai hozzájárulás az új püspökség felállításához.
Hitelezési csalásért feljelentett aradi ékszerész.
Kerítésért elítélt operaénekesnő.
Merénylet a férj ellen.
Katasztrófák napja.
Tarkaságok.

Vitarendezés.

Arad, április 11.

„A vitarendező-bizottság ülést tart.”

Amint méltóztatik látni: ezen, csak ezen fordul meg a haza sorsa. Az ország tele van kisebb és nagyobb bajokkal. A legnagyobbak egyike a pénzühiány, a hitelélet krízise, amelynek egyik okozója a külföldi bonyodalmak, háborús hírek mellett a belpolitikai bizonytalanság. Azután van egy sor panasz, hiány, amelylyel csak törvényhozási intézkedés tud megküzdni. És mialatt az egész ország egy panaszkodás, elégedetlenség, a jövő bizonytalansága felett való aggodás és rettegés, — a vitarendező-bizottság ülést tart.

Szép dolog az a vitarendezés. Különösen, ha az, amit rendeznek, minden egyéb, csak nem vita. A vita ugyanis beszédekből, jól-rosszul elkészített, vagy rögtönösen for-

mált beszédek sorozatából, eszmék és érvek egybecsapásából, mérkőzéséből áll. A vitarendező-bizottság azonban apró praktikaokról gondoskodik, amelylyel a parlamentet, ha kell, a legegységűbb eszközzel s esetleg a legnagyobb neveltség árán, a dolgában megakasszák. Négy óras vitát provokálni a fölött, hogy az elmúlt ülés jegyzőkönyvéből egy pontos vessző kimaradt, illetőleg nem jó helyen alkalmaztatott; névszerinti szavazást kérni a fölött, hogy egyes képviselők jogosan maradnak távol egy fél napra a parlamentből és végül zárt ülést, műbotrányt rendezni a fölött, hogy a párt egy illusztris tagját a házelnök ráncha merte szedni; ez és az általunk, tapasztalatlanok által el se képzelhető apró ötletek kigondolása és alkalmazása jelenti ama vitarendezést, amelylyel ma a függetlenségi párt kurucái és engesztelhetlenei a hazát mentik és védik.

S ha a hazának százszor is más bajai, gondoljai és gyötrelmei vannak, ha a mindennapos élet kirívó ellentéte annak, a mi az országgyűlésen történik, ha a közvélemény végkép megcsömörlik attól a politikától, amely az ilyen sekélyes szórakozásokért történik: ők zavartalanul és kedvtelve vitarendeznek tovább.

Aki ezt a szórakozásukat sokallaná, megütköznék fölötté és megakarná zavarni: a szólásszabadság, a parlamenti jog ellensége és mindenekfölött hazaáruló. Egyáltalán, aki mást tesz, mint ők, az mind a hazafiságának hiányáról tesz bizonyosságot. Ellenben, amit ők tesznek, az mind honfrierény. Azelőtt tilos és bűn volt Béccsel cimborálni és különösen kárhozatos valami a hadügymi-

niszterrel szövetkezni, összebeszélni, tervet főzni. Amióta azonban ők megtették, azóta nem szabad a legnegyvennyolcasabb nézőpontból sem azt kifogásolni.

Most, hogy a képviselőház újra összeül, az előestén megint ülést tartott a vitarendező bizottság. E pillanatban nem ismerjük a rettenthetetlen határozatot, a melylyel holnap a parlament nyakába sujt; szinte természetes az, hogy a „legszelesebb körű vitát fogják megkezdeni” afölött, amit a képviselőház egyszer már tudomásul vett, a kormány újabb kinevezésével. Ez ugyan ellentmond minden józanságnak, minden parlamenti rendnek, — de ép ez a kettő az, amit a vitarendezés mai módszere mindig óvatosan elkerült.

Az elkeseredett polgárnak szinte kedve lenne a költő szavai nyomán azt kiáltani feléjük: „fiaim, csak vita-rendeztetek!” Válságok idejét éli a gazdasági élet. Falun nyomorgás, a városban bukások; a szegény ember a kivándorló botot veszi, az „intelligencia” pedig elmerül az adósságokban; a vállalkozások beszüntével az iparos elveszti munkáját, a kereskedő pedig a fogyasztókat; de azért tessék csak vigan vitarendezni. Eddig csak az volt a hírünk, hogy temetni, meg bankettezni tud szépen a magyar. Most egyébről is bizonyosságot tesz. És le lehetne ezt az egyebet rajzolni: a mialatt egy ház roskadozik, benne egy duhaj legény azt bizonygassa, hogy nem sárgára, hanem zöldre kellene azt meszeltetni, ha egyáltalán célszerű lenne a bemeszelés. Megint kezdődik a mulatság, — csak tessék vitarendezni! . . .

A tékozló.

Irtó: Törökné Kovács Hermin.

A tanár íróasztala mellett ült. Nagy esomó könyv hevert jobbról-balról körülötte és az apró betűkkel teleírt fehér lapok sűrűn szaporodtak. Felütötte hol az egyik, hol a másik lapot, miközben a gondolkodás mély redőket vont homlokára. Amolyan korán vénhedt ember volt, bennülő szemekkel, kiálló arccsontokkal, gyér, összebevegült hajjal. A sok íróasztal mellett való munka megörnyesztette sovány vállait.

A vidám tavaszi nap bohókásan táncolt körülötte. Berontott a széles magas ablakon és mint valami pajkos suhanc, állandóan kellemetlenkedett. Hol a természetes, megsárgult könyveket ragyogta be, hol a betűkkel teleszántott fehér lapokon szikrázott, néha pedig egyenesen a tanár arcába világított, mintha kíváncsian vizsgálna a fáradt, öreg szemeket.

A tanár lecsapta a tollat.

— Aranka! — kiáltotta, — huzd le a függönyöket.

Aranka sietve jött a mellékszobából. Puha, halk léptekkel, ritmikusan rengő járással. A nap menten rászökkenett ifju, bájos arcára, aranyló hajára. Egy pillanatra, amíg ott állt az ablaknál, mintha tavaszi melegek áradtak volna be vele.

— Még mindig irsz? — kérdezte halkan, némi szomorúsággal.

— Ma befejezem, egészen bizonyosan befe-

jezem, — ujjongott felragyogó szemekkel a tanár. Alig van már valami munkám rajta, épen ezért nem szeretném félben hagyni.

Végigtörölte izzadó homlokát; hangjából büszke boldogság csattant ki erősen, követelően, csaknem kiabálva.

— Most — most érem el a dicsőséget — és a pénzt! A vagyont, Aranka! Véget ér minden nyomorúságunk. A küzdelmek, harcok, mindennapi gondok befejezettek reánk nézve. Új, színes, csillogó környezetbe ültettek át, amely méltó hozzád. Majd meglátod, mennyire más lesz, ha cselédek várják parancsodat, divatos, elegáns ruhákban válogathatsz, mehetsz színházba, szórakozhatsz . . .

Aranka csüggedten hajtotta le fejét. Nehéz, kínzó szomorúság vágott szívébe. Tíz év óta ugyanazok az álmok. Dicsőségsszomjazó, fáradhatatlan törekvések plántái. A mióta valamely kellemetlen ügyből kifolyólag váratlanul nyugdíjazták. Tíz hosszú év soha se szűnő, keserves gyötrelmei. Reggeltől estig tartó hajsza, átvirrasztott éjszakák. Aranka korán megértette, hogy atyja álmai álmok maradnak mindég. Műveit kacagva emlegették; tudományos fejtegetései felett gunyosan mosolyogtak.

— Meghibbant az öreg, — mondogatták — és ez természetesen szárnyát szegte minden törekvésének. De a tanár nem lankadt. Minél öregebb, megtörtebb lett, annál szívósabban ragaszkodott eszméjéhez. És ettől senkise tudta eltántorítani.

— Hagyja, — tanácsolta Arankának Szemlér Iván — ugys hiába ellenkezne. Mindig makacs volt, de ez valósággal rögeszméjévé fajult. Igaz, hogy saját magát tönkreteszi ezzel az önkéntes robotlással, de másnak aztán nem is árt.

— Hiszen épen ez az, — sóhajtott Aranka könyes szemekkel — napról-napra gyöngül.

— De rögtön elpusztulna, ha nem dolgozhatna és ábrándjait nem ápolhatná.

Aranka belátta, hogy ez igaz és kénytelen megnyugvással nézte, hogy hordja haza a legkülönbözőbb könyveket, hogy azokból összetoldozott-foldozott újat gyártson.

— Amerika történelmével foglalkozom most — magyarázta a tanár leányának. — Kitűnő, jól érthető, csaknem népies nyelven dolgoztam fel anyagomat. Mit szólna például ehhez a részhez, mely az Északamerikai Egyesült-Államok keletkezését tárgyalja?

Kivont egy lapot a többi közül és büszkén, felragyogó szemekkel olvasta: „Erzsébet angol királynő kormányzása alatt fedezték fel Észak-Amerikának keleti partját és ezt a királynő tiszteletére Virginiának nevezték. Ez időtől fogva ott más nemzetekből új meg új gyarmatosok telepedtek le, hogy menedékhelyet találjanak polgári szabadságuknak. Az angol királyt ismerték el uroknak, de...” Na, ugy-e nagyszerű? Ezt mindenki megértheti. Még ma elviszem az egész művet és okvetlenül talállok rá kiadót. Sok ezer példányban fog elkelní, az állam kötele-

Készülődés a további harcra.

— A miniszterelnök a békéért. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, április 11.

A képviselőház holnap ismét megkezdte tanácskozását. Ma délután öt órakor minisztertanács volt, amely a közeledő harc eshetőségeivel foglalkozott. Ugyancsak délután tartották értekezletüket a függetlenségi pártok is, s ma este tanácskozott az obstruktorok vitarendező bizottsága is. Ezek a készülődések elsősorban a holnapi ülésen elkövetkező próbamerközvéssel vannak összefüggésben. Holnap ugyanis a többség minden áron arra fog törekedni, hogy a véderőreform végre tárgyalás alá kerüljön, az obstrukció ellenzék pedig ezt mindenáron meg akarja akadályozni. Ennyi bizonyos egyelőre, hogy aztán holnap milyen lefolyása lesz a dolognak, azt nehéz volna megjósolni, valószínű, hogy nem lesz hiány zajos, sőt zivataros jelenetekben.

Justhék elsősorban a horvátországi állapotokat próbálják fölhasználni arra, hogy napokon át foglalkoztassák a Házat a királyi biztosság ténykedésének kritikájával. A párt mai értekezletén is állást foglalt már a kormány horvát politikája ellen. Ezenkívül a komáromi választás történetét is feszegetni akarják, akár napirend előtti felszólalás, akár sürgős interpelláció alakjában.

Ilyen körülmények közt bizonyos feltűnést keltett a politikai világban az Andrássy Gyula gróf elutazása. Andrássy már tegnap hosszabb külföldi tartózkodásra indult, két-három hétig szándékozik odamaradni s ebből a jelenségből jobbról-balról egyaránt messzebbmenő következtetéseket vonnak le. Az ellenzéken azt mondják, hogy Andrássy nem akar többé még pusztán jelenlétével sem akadályokat gördíteni a kormány és a többség szándékai elé az obstrukció megfékezése tekintetében.

Szárnyra kelt ma az a hír is, hogy Heder-vary Károly gróf miniszterelnök már az első ülések valamelyikén felszólal s fontos nyilatkozatokat fog tenni, amelyek esetleg új békétárgyalások megindítására lesznek alkalmasak.

Minisztertanács.

Budapestről jelentik: A kabinet tagjai ma délután öt órakor minisztertanácsra gyűltek össze, amelyen Serényi kivételével az összes miniszterek

részt vettek. A tanácskozás este hét órakor ért véget.

Az ellenzéki pártok obstrukciója.

Budapestről jelentik: A Kossuth-párt ma este értekezletet tartott, amelyen Kossuth Ferenc kijelentette, hogy élénk emlékezetében van még a pártnak, hogy amikor bebizonyult az, hogy a véderőjavaslattal kapcsolatban teljesen lehetetlen a nemzeti vívmányok érvényesítése, a párt elhatározta, hogy az ország közjogi birtokállományát védelmezi meg. Ebben a felfogásban a képviselőház többsége és a kormány is osztozott. Annál nagyobb megütközéssel látja a párt, hogy a békét nem tartották meg. Ez a tény világosan megjelöli a párt követendő magatartását, ami nem lehet más, mint visszatérni azon határozathoz, hogy a véderőjavaslat ellen teljes erővel küzdenek. A párt minden egyes tagjától elvárja, hogy ebben a küzdelemben résztvegyenek, de viszont a párt hagyományaihoz híven mindenki lelkiismeretére bizza, hogy a küzdelem fegyvereit megválassza. Végül pedig felszólította a párt tagjait, hogy minél nagyobb számmal vegyenek részt a képviselőház holnapi ülésén.

A Justh-párt szintén értekezletet tartott ma este és a megjelent tagok különösen a komáromi választást tárgyalták nagy izgatottsággal, hevesen kikeltek a munkapártiak erőszakoskodásai ellen. Justh Gyula beszédében kijelentette, hogy a párt ez ügyben interpellációt is fog a Ház elé terjeszteni és az interpelláció előterjesztésével Eitner Zsigmondot bizták meg. A helyzetet illetően Justh Gyula kijelentette, hogy újabb határozat hozatala nem szükséges, miután a legutóbbi választás bebizonyította, hogy mennyire szükséges egy új választási rendszer. A horvát kérdésekkel foglalkoztak ezután és egy bizottságot küldtek ki ebben az ügyben.

Budapesti lap elkobozása Zágrábban.

Zágrábból jelentik: A Budapesti Presse mai számát vezércikke miatt, melyben a horvát állapotokkal foglalkozik, elkobozták. A postán jött példányokat egyszerűen konfiskálták, azokat pedig, amelyeket az Általános Szállítási és Beszerzési Vállalat szállít és amelyeket már részben az előfizetőkhez is kihordtak, a magánlakásokba kiküldött hatósági közegekkel akarták elkoboztatni, ami néhány helyen sikerült is.

Zágrábból jelentik: Cuvaj királyi biztosság rendeletet adott ki, a melylyel meghagyja az újsá-

goknak, hogy személyekre vonatkozó cikkeknél és híreknel a szerző teljes nevét és címét kötegyék. E nélkül semmiféle személyes vonatkozású hírt sem szabad közölni. Hír szerint a királyi biztosság a horvát íróegyesületet föl fogja oszlatni.

Pervesztes a város a nagyváradai táblán.

(Feloldott ítélet a vízvezetési perben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 11.

A nagyváradai királyi tábla három napig tartó ülésében vizsgálta felül a város és az aradi vízvezeték részvénytársaság közt megindult perben az aradi királyi törvényszék által 1912. január 9-én hozott elsőfokú ítéletét és mint nagyváradai tudósítónk jelenti, azt feloldotta és elrendelte, hogy a megváltási összeg megállapítására vonatkozólag az aradi törvényszék tartson széleskörű bizonyítási eljárást. Ezzel az ítélettel a város ismét elesett attól a reménytől, hogy a vízvezetékét saját kezelésébe vegye és a város fejlesztésnek útjára léphet.

Felesleges lenne a több esztendő páros viaskodás egyes fázisait ismételni, mert az Aradi Közlöny a vízmű pernek minden nevezetesebb momentumát ismertette és ezért csak röviden összefoglalva idézzük az emlékezetbe. 1907. óta folyik a per, amelynek lényege az, hogy az angol részvényesekből álló vízműtulajdonosok nem azonosították magukat azzal a megváltási összeggel, amelyet az annak idején delegált szakértői bizottság szabott meg 1,288.996 koronában és amely most is bírói létben van. Per indult meg és a társaság keresetében különösen azt hangsúlyozta, hogy a szakértői bizottság az összeg megállapítására nem volt illetékes, nem helyesen kalkulálta az összeget és maguk részéről 2,300.000 koronát igényeltek a várostól. Őt esztendőn keresztül folyt a pöriratváltás ebben a nagy pörben, úgy, hogy mikor az aradi törvényszék az elmúlt év december végén hozzálatott a tárgyaláshoz és határozatának meghozatalához, a per iratai 1800 gépirásos oldalra terjedtek.

Heteken át aggódva leste az egész város közönsége az aradi törvényszék állásfoglalását és Fábián Lajos dr. törvényszéki elnök elnöklése alatt működő tanács, melynek referenseként Mézáros Dániel törvényszéki bíró, szavazóként pe-

zové teszi az iskolákban — és csak úgy dől a pénz...

Aranka szomorúan nézett rá. Tudta, hogy az egész „mű” annak a történelem-könyvnek másolata, mely kiterítve feküdt a tanár előtt.

— Nem is örülsz, — kérdezte sértődötten a tanár. — Vigságot, kacagást lássak ezután szemeidben, kisleányom.

Aranka átment a szomszéd szobába és tovább varrt. Szorgalmasan, sietve herreget a gép. Sietni kellett, mert a pénz ismét nagyon fogytán volt.

— Megint varr? — kérdezte haragosan Szemlér Iván, aki éppen belépett az ajtón. — Nem kíméli magát.

— Aranka rámosolygott. Kedvesen, napsugaras vidámsággal.

— Ez a mulatságom, Iván, ami egyuttal hasznos is hoz.

A fiatalember: nagy, komoly arcú, barna fiú, kicsit esetlen és ügyetlen modoru, szótlanul ült le a szemben levő székre. Tekintete kiinn röpködött a fővárosi bérház szűk udvarán, ahova erőszakosan tolatkodott be a márciusi verőfény.

— Haragszik? — kérdezte Aranka és mosolygott úgy, hogy ragyogó, fehér fogsora kicsillant ajkai körül. — Pedig a harag nem áll jól magának.

— Azt hiszem, sehogyse tetszem én Aranka, akár szomorú, akár vig vagyok, akár haragszom, akár nem. Ellenszenvesnek talál, az bizonyos. És

ez nekem nagyon fáj... A kedvében szerettem volna járni...

Aranka elkomorodott. Letette varrását és felállt.

— Képzeld. Apa különben odabenn van, ha vele kívánná beszélni...

— Elküld, ugy-e?

A leány szelíden felelt.

— Sietni kell a munkámmal, Iván.

És csakugyan, sebesen pergett újból a varrógép, a mint az ajtó becsukódott a fiatalember után.

Szemlér Iván csaknem a családhoz tartozott. Ezt a szoros köteléket különben csupán a várto szomszédság igazolta. Valamikor, tíz évvel ezelőtt, a mikor a tanár még a városi gimnáziumban tanított és Aranka mint rövid ruhás kisleány futkosott a városka utcáin és szedte a közeli rétek vadvirágait, nagyon és melegen összebarátkoztak. Iván valószínűs hősként védte Arankát apró bántalmazások ellenében; mindig kéznél volt, ha szolgálatára alkalom nyílt — a mellett sohase követelődött. Nagyon elégedettnek érezte magát, a miért Aranka nem kívánt más játszótársat, éppen úgy, mint a minő boldog volt ma, hogy részt vehetett a leány életében és megoszthatta szomorúságait.

A várto szomszédság révén került tanítványképen az öreg tanár keze alá itt a fővárosban is. Özvegy édesanyjának, aki erős aggodalmak között engedte ebbe a nagy városba, hol tudvalevőleg

lépten-nyomon ott settenkedik a rossz és a gonosz, némi megnyugvást szerzett a felügyelet, mely fiára ily módon kiterjeszkedett. A kifejlődött szoros baráti kapcsolat azonban később sem szűnt meg, amikor a fiatalember régen kinőtt a gyámkodás alól. Se hivatalos teendői, se más egyéb nem akadályozhatta annyira, hogy nap-nap után föl ne menjen a szerény, negyedik emeleti kis lakásba, hol a tanár egyre terveket főzött és dolgozott, Aranka pedig csaknem reggeltől estig hajtotta a varrógépét.

Az utóbbi időben, talán egy év óta, némiképp átalakult a fiatalok közötti baráti, bizalmas viszony. Aranka idegessé, türelmetlenné lett; modora, hangja teljesen mássá lett. Szó se volt többé olyan kedves, meghitt beszélgetésekről, melyek régebben napirenden voltak, sőt mintha határozott és alig leplezett ellenszenv fejlődött volna ki benne Szemlér Iván iránt. Ha tehette, elkerülte, de ha kénytelen volt szót váltani vele, abban se lehetett sok öröme a fiatal embernek. Ivánt mindez nagyon elkésztette. Fájta neki és több ízben kérdőre is vonta a leányt. Ez, természetesen, élt azzal az eszközzel, mely a nőket problematikus lényekké avatja és sűrű, átláthatatlan korlátot vont cselekedeteinek lelki rugója köré.

Igy álltak a dolgok ezen a napon, amikor a tanár befejezettnek nyilvánította nagy, dicsőséghozó művét. Elragadtatással mutogatta a hatalmas kézíratesomót, mint másfél évi munkájának gyümölcsét.

dig Pópa György dr. szerepeltek, január hónap 9-én hozta nyilvánosságra ítéletét, amely szerint a bíróság akceptálta a szakértő bizottság által megállapított és letétbe helyezett összeget, kimondotta, hogy a társaság 1.238.996 korona összeg ellenében az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül köteles a vízvezeték Arad város tulajdonába átadni. Egyben kötelezte a társaságot a perköltségeknek és az ítélet illetéknek megfizetésére. Örömmel értesült Arad város közönsége arról, hogy ez a hosszú és monstruózus per a város javára dőlt el, mert mindenki megvan arról győződve, hogy a vízmű városi kezelésben új szakot jelent annak életében is.

Mandl Vilmos dr. a vízműtársaság jogi képviselője azonban a törvényes 15 napi határon belül felelősséggel élt az elsőfokú bíróság határozata ellen a nagyváradi királyi táblánál, kérve a ítélet feloldását, mert úgy látta, hogy a bíróság a megváltási összeg megállapításánál nem terjeszkedett ki a dolgok lényegére, hanem elfogadta a város által kiküldött szakértői bizottságnak illetékességét és nem vette észre, hogy ez a bizottság nem szakértői, hanem választott bírósági jogokat gyakorolt.

Április hó 9-én kezdte meg a nagyváradi tábla a felelősség tárgyalását és mint említettük, három napig foglalkozott a perrel és ma délután hozta meg határozatát, amely a várost abba a kellemetlen helyzetbe sodorja, hogy ismét hosszú időre kell elhalasztania azokat a sürgős városfejlesztési munkákat, amelyeknek megkezdése ahhoz a feltételhez van kötve, hogy a tábla az első fokú ítéletet jóváhagyja, mert ez esetben a vízvezeték azonnal a város tulajdonába ment volna át.

A tábla határozatának értelmében az aradi királyi törvényszék a saját hatáskörében most már *bírói szakértők véleménye alapján fogja megállapítani a megváltási összeg nagyságát* és a város, valamint a társaság között kötött szerződés megállapításai szerint, a megváltási összeg kiszámítására nézve is más metódust fog követni, mint ahogy azt a szakértőbizottság tette.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az ujaradi kereskedők köre vasárnap, április 14-én délelőtt 11 órakor az uradalmi sör-csarnokban tartja évi közgyűlését, a következő

— A jövőm, boldogságom, talán életem függ tőle, — magyarázta. — Az én koromban az ember nem igen várhat pótlást a ma sikertelenségeért a jövő munkájában. De erre nem is gondolok. Az emberek meg fognak érteni — és azután minden jól lesz. A leányomnak is...

— Iszonyuan félek, mondta később Aranka Ivánnak. Apa gyenge és feltétlenül bízik a sikerben. Mi lesz vele, Istenem, mi lesz vele? A csapás össze fogja törni...

Hevesen, fájdalomteljesen zokogott. Iván magánkiül vigasztalta.

— Csak ne sirjon, Aranka, csak ne sirjon. Nem bírom elviselni. Talán semmi baj se lesz, — tette hozzá elgondolkozva.

A leány még hevesebb síráshoz fogott.

— Maga mondja ezt, — maga? Aki tudja, ismeri a körülményeket?

Szemlér Iván hirtelen felállt. Szemeiben valami mentőgondolat örömtűzét gyújtott.

— Ne sirjon, Aranka. Fogadom, hogy semmi baj sem lesz. Jót állok a sikerről.

A leány tágra nyitotta szemeit.

— Mit mond?

Iván megragadta a leány kezét.

— Nem hiszi? Majd meglátja. Ugy örülök. Aranka...

Ezzel már el is rohant.

A tanár éppen jött ki az ajtón. Agyonkefellt, zöldesszínbe játszó fekete kabátjának hosszú szár-

tárgysorozattal: Jelentés az 1911. évről. Költségvetés megállapítása. Tisztikar választása. Este fél 9 órakor az ujonnan megválasztandó tisztikar tiszteletére a 33. gyalogezred zenekarának közreműködése mellett hangversennyel egybekötött táncmulatság lesz, melyre a belépti-díj személyenként 1 korona.

Pápai hozzájárulás az új püspökség felállításához.

— A kormány sikere. —

Távirati tudósítás.

Róma, április 11.

A magyar kormánynak nemzeti szempontból igen nagy jelentőségű sikeréről értesülünk. A szentszék a vatikáni osztrák-magyar nagykövet előtt hivatalosan kijelentette, hogy az új görög katolikus magyar püspökség felállításához hozzájárul.

Magyarországon ez idő szerint közel kétszázötvenezer görög katolikus vallású, magyarjku hívő van, ez a körülmény egymagában eléggé indokolja, hogy ha a román megtalálja elhelyezkedését a román egyházmegyében, a ruthén a ruthén egyházmegyében, legalább is olyan joggal kívánhatja a magyar, hogy saját hazájában szintén önálló egyházi szervezethez jusson. Egyrészt tehát az igen tekintélyes számú magyarjku görög katolikus hívők kívánságának kétségbe nem vonható jogossága, másrészt a kívánság teljesítéséből a hitéletre származó nagy erkölcsi erő és nem utolsósorban a nemzeti szempont voltak azok az indítók, melyekre támaszkodva a Héderváry-kormány az új egyházmegye ügyét felkarolta.

Ő felsége, akinek a kormány az új püspökség létesítésére vonatkozó szándékát bejelentette, az eszmét örömmel fogadta. A szentszéknél a kormány hasonló jóindulattal találkozott és a legmelegebben állást foglalt az új püspökség felállításá mellett a magyar püspöki kar is. Csak két román görög katolikus püspök iparkodott a tisztán vallási kérdést, egész jogtalanul, a nemzetiségi politika körébe bevonnai s az új püspökség létesítését megakadályozni. Lépéseiknek azonban nem volt sikere. Az új püspökség százhuszonhét plébániát fog magába foglalni 183 ezer hívővel, kik közül 146 ezer magyar. Igen nagy érdeme van a sikerben Zichy János kultuszminiszternek és a közös külügyminisztériumnak.

nyai vigan verdesték sovány lábszárait. Kezeiben ott szorongatta a hatalmas kéziratcsomót.

— Mindjárt viszem is. Hiszen az öröm és boldogság olyan régóta idegen a mi hajlékunkban.

Ragyogott a szeme; arca kipirult. Megeszkolta leányát.

— Jó vacsorát készíts, Aranka. Nagyon jót. Nem kell többé takarékoskodni.

És megindult le, a végeszakadatlanak tetsző lépcsőfokokon. Aranka riadtan, remegő szívvel zárta be utána az ajtót. Nagy izgatottságában dolgozni se tudott. Lassan alkonyodni kezdett. A nap valahol messze régen lebukott már és az esti pirt is szaggatni kezdték a keletről elő nyomuló fekete árnyak.

Aranka aggodalomteljesen várakozott. Remélten dobant meg szíve minden kis zajra.

És egyszerre megszólalt a csengő. Erősen csilingelve, keményen és biztatóan. A leány támo-lyogva nyitott ajtót. A tanár volt. De mennyire átváltozva! A boldogságnak, ragyogó örömnél valóságos zuhataga ömlött arcáról.

— Megvan, megvan! — kiáltotta szinte magánkiül. És mielatt átölelte leányát, csaknem sirt örömeiben.

— Itt a pénz. Megvettük.

Avult, öreg, szakadozott tárcájából nagy bankokat húzott elő.

— Ezt a munkámért adták. Az én munkámért! Aranka alig tudott hinni a szemeinek. Álmei-

Külföldről visszaözönlő záloglevelek.

— Pénzváltás és obstrukció. —

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, Április 11.

Ez a tavasz, amely most bontogatja szárnyait, egy nagy veszedelemmel terhes: a nyomasztó pénzügyi válság, amely hónapok óta érezhető a gazdasági körökben s amely eddig is sok áldozatot szedett a magyar pénzpiacra, a legközelebbi hetekben fog teljes erejével kitörni. Beavatott pénzügyi körök április végére, májusra jósolják a nagy „krach” kitörését és szerintük a magyar piacon igen sok áldozata lesz. A nagy feszültség és a pénzpiac válsága mostanában egész Európán végigvonuló tünet.

Kezdődött az olasz-török háborúval és a nyomában egész Középeurópán megmutatkozott háborus nyugtalansággal és betetőződött az angol szénbányászok sztrájkjával. Ezek az események sok milliárdot vontak el a pénzpiactól, még pedig nagyrészt olyan milliárdokat, amelyek nem térülnek meg. Az állami bankok mindenütt megszorították a pénzt és a példát követték a nagybankok, aminek hatása a nagy „pénzforrásokkal összekötött mindennemű közgazdasági szervnél elmaradhatatlan volt. Esztendőnk óta nem volt olyan feszültség a nemzetközi pénzpiacra, mint az utóbbi hetekben.

Természetes, hogy ezek a körülmények legelső sorban és legsúlyosabban a gazdasági életnek azokat a területeit érintik, amelyek konszolidált-sága nem állja meg az ilyenkor kettőzött szigorú kritikát. Magyarországon pedig nemesak hogy a közgazdasági viszonyok nem eléggé megerősödtek a szigorú, talán túlszigorú külföldi cenzura számára, hanem politikai viszonyaink válságos és bizonytalan volta is nagyban hozzájárul, hogy a nemzetközi pénzforrások kettőzött fukarsággal bának el a fölmerülő pénzügyi igényekkel. Az esztendő parlamenti krízis, az örökös obstrukció, a most lezajlott kormányválság és a monarchia legfontosabb kérdéseiben is fölmerült bizonytalanság, — mind közrejátszott abban, hogy az európai pénzváltást talán éppen Magyarország érezte meg legjobban.

A külföldről egyre nagyobb, az utolsó napokban már valósággal *ijesztő mértékben özönlöttek vissza a magyar záloglevelek*, amelyek fölvevése

kodva nézett a szemébe. Ugy volt, mintha álmodna valami nagyon szépet. És egyszerre erős vérhullám futott át az arcán. Szemlér Iván megmondta! Szemlér Iván... aki... aki egy hónapja örökölt a nagybátyja után.

Megreszkettett egész testében és heves zokogásban tört ki.

— Az öröm, a nem várt nagy öröm — simogatta haját ellágyultan a tanár. — Kételkedtél bennem, ugy-e?

Szemlér Iván csak másnap jött. Lesütötte szemeit, mint valami nagy bűnös és akadozva kérdezősködött a tanár után. A leány elfordult. Még a szájaszele is remegett. Iván ijedten, halkán kérdezte:

— Nagyon haragszik?

Aranka lassan ráemelte könyharmatos szemét.

— Maga tékozló...

De mosolygott hozzá olyan édes, jóságos, meleg, ragyogó sugárral, hogy a fiut előntötte a tűz.

— Bocsásson meg — suttogta és megeskolta a reszkető, fehér kis kezét, amelyet nem tudott elereszteni. Valami úgy kötötte, húzta, vonzotta hozzá, mintha láthatatlan, erős szálak bognózták volna oda.

A leány arca vérpirosra gyult, hanem azért nem vonta vissza a kezét.

már leg-²agjobb bankjaink erejét is próbára teszi. Mindjárt az európai feszültség kezdetén egy-két középbankunk bukott meg, nagy fizetéseptelenségek álltak be, — mind egy-egy ijesztő puskalövés-ként hatott a feszült csöndben, most, amikor a külföld a közgazdaság berkeiben még a levélzörrenésre is idegesen figyel. Ezek a magyarító körülményei annak, hogy a magyar pénzpiac ma a legégetőbb pénzzükség napjait éli.

A már elhullott intézetek sorozata hamarosan újjal fog szaporodni. Beavatottak nem is egy, hanem három-négy tekintélyes fővárosi pénzintézet napjait számolják. És ugyancsak beavatottak szerint már e hónap végén megindul a sorozata a magáncégek és társulatok bukásának, vagyis utban van Magyarország fekete tavasza.

Bélaflvi Fekete Miklós budapesti városparancsnok.

— A tábornok távozása Aradról. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 11.

Az aradi 34. gyalogdandár parancsnokát, bélaflvi Fekete Miklós tábornokot néhány nap múlva a legfelsőbb hadur kitüntető parancsa elszólítja Aradról és rendkívül előkelő katonai pozícióba helyezi. Bélaflvi Fekete Miklós tábornok lesz a székesfőváros új katonai város parancsnoka és az erre vonatkozó királyi kinevező kéziratot már legközelebb hozni fogja a hivatalos lap és a katonai rendeleti közlőny.

A legfontosabb és legkényesebb katonai pozíciók közé tartozik a budapesti városparancsnoki állás, melyre ugyanugy, mint Bécs városparancsnokságára csak rendkívül képzett és kiváló katonákat hív meg a király bizalma. A városparancsnoki méltóság nem pusztán cím és nem is kizárólag katonai hivatal, amennyiben a hatalmas fővárosi helyőrség feletti rendelkezési jogon kívül fontos feladata Budapest városparancsnokának a polgári hatóságokkal, a nagyközönséggel való érintkezés. Az udvar fővárosi tartózkodása alatt az udvar rendelkezésére áll a városparancsnok, aki ilyen formán valósággal diplomatai tevékenységet fejt ki. Érthető tehát, ha ilyen felelősséggel teljes és exponált méltóságba az uralkodó a tábornoki kar legjobbjai közül választja ki jelöltjét. Nagy elismerés és bizalom jele tehát az a kinevezés, amely Budapest városparancsnoki rangjára emeli bélaflvi Fekete Miklós aradi dandárparancsnokot.

Bélaflvi Fekete tábornok néhány nap múlva — a kinevezés publikálása után — eltávozik Aradról és május elsején foglalja el új állomáshelyét. Miután a budapesti várparancsnokság rendszerint a legmagasabb katonai méltóságokra vezető pálya utmutatója, s valószínű, hogy az aradi dandárparancsnokot is hamarosan újabb és magasabb katonai tisztségek várják. Előrehaladásának első lépése altábornagyi rangra előléptetése lesz, ami előreláthatólag még ebben az évben bekövetkezik.

Az aradi helyőrség távozó parancsnokától sajnálattal vesz búcsút nemcsak a helyőrség tisztikara és legénysége, hanem Arad városának polgári közönsége is, mert a szimpatikus, előzékeny modoru tábornok a hivatalos és társadalmi érintkezésben egyaránt tiszteletet, becsületet és szeretett szerzett három évi aradi tartózkodása alatt. Bélaflvi Fekete Miklóst 1908. évi október 28-án nevezte ki a pécsi 52. gyalogezred parancsnokságáról az aradi gyalogdandár parancsnokává. Ismeretes, hogy bélaflvi Fekete tábornok elődjét, Arendt Lajos vezérőrnagyot hirtelen nyugdíjazták. A vezérőrnagy 40. évi katonai szolgálat után alárendelt tisztjei áskálódására került hirtelen nyugalmába, azért, mert Dittrich ezredessel a 33. gyalogezred akkori parancsnokával nézeteltérése támadt a

tisztek — nevezetesen a román nemzetiségű tisztetek társadalmi szereplése dolgában. Amikor bélaflvi Fekete Miklóst nevezték ki Arendt utódjává, az a hír terjedt el, hogy az új dandárparancsnok rendkívül szigorú ember, aféle vaskalapos katona, akinek az a programja, hogy tisztjeit a polgársággal való érintkezéstől lehetőleg elzárja és kaszányai életre szorítsa. Bélaflvi Fekete tábornok magatartása és első intézkedései már az első napokban arról győzték meg mindenkit, hogy ez a hír kőszamende-monda, mert a tábornok megnyerő modorrával és kedvességével a legszimpatikusabb katonának egyike. Szigorú ember, de feltétlenül igazságos, amiben bámulatlan emberismerete és tapintata mindig segítségére volt.

Az új budapesti városparancsnok katonai pályája nem az a sablonos út, amelyen a legtöbb katona haladni szokott. Az 1858. évben született Pécsen, ahol atyja mint százados szolgált az 52. gyalogezrednél. Néhány hónappal születése után apját ezredével együtt Olaszországba szölitették a háborús események. A Medole körül vívott harcok folyamán súlyosan megsebesült, amikor százada elszakadt a csapatoktól s eme elkülönített helyzetében a franciák teljesen körülfogták. A százados a jobb lába sarkán két lösebet kapott, s merevgöres következtében meghalt egy olaszországi faluban.

A háború folyamán az akkor egy esztendő Fekete Miklóst anyja levitte Olaszországba, s ott is nevelkedett addig, amíg a bécsi helyi katonai akadémiába nem került. Innen, mint hadnagy 1878. augusztus 18-án Nagyváradra, a 37. gyalogezredhez került.

Mint hadnagy, résztvevett a boszniai okkupációban s 1878-ban Bandin mellett vitézül vezényelte rajvonatát a tulerös ellenséggel szemben. Itt megsebesült: a jobb lába sarkán, ugyanott, ahol atyja kapta a golyót. Súlyos sebével a bécsi helyőrségi kórházba szállították, ahol orvosprofesszorok gondozták. A király látogatást tett a kórházban, hogy megtekintse a sebesülteket. Fekete Miklós hadnagy ágya mellett megállva, megkérdezte:

— Hogy érzi magát?

— Most már, hogy felségedet láthattam, jól érzem magamat, — felelte a sebesült hadnagy.

A király elmosolyodott s így szólt:

— Tehetek-e önért valamit?

— Boldognak érzem magam, — felelte a hadnagy, — hogy felséged iránti hűségemet a csatatéren is bemutathattam.

A felségnek nagyon tetszettek az ifjú katonatiszt feleletei s ettől fogva Fekete Miklós pályáján végig érezhette a király figyelmét. A hadjáratban tanúsított viselkedéseért katonai érdemkeresztet kapott, majd nemsokára főhadnaggyá nevezték ki. Ebben a rangban végezte el a hadiskolát, 1880-ban a vezérkari testületben vezérkari századosná nevezték ki. Mint ilyen, Rudolf trónörökös mellé került, aki akkor a bécsi gyaloghadosztály parancsnoka volt.

1881-ben beosztották a 25. gyaloghadosztályhoz s 1884. május elsején vezérkari őrnaggyá nevezték ki. 1901-ben a közeli Békéscsabán, már mint alezredes szolgált a 101. gyalogezrednél, 1902-ben pedig ezredes lett. Ezredes korában a temesvári hadtest iskolának tanára is volt s e minőségében Aradon többször tartózkodott, katonai és polgári előkelőségekkel érintkezve. Aki csak beszéltek vele, a legnagyobb rokonszenv hangján beszéltek róla.

Vezérkari százados korában nősült meg, Eltz Dóra urnőt vette feleségül. Házasságuk gyermektelen.

Merénylet a férj ellen.

(A telekkönyvvezető megőrült felesége.)

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 11.

Ma reggelre egy újabb véres tragédia történt a fővárosban. Ezt az újabb tragédiát is egy örült asszony okozta, aki a fölött való elkeseredésében, hogy az ura tébolydába akarja szállíttatni, baltával fejbeverte őt s a szerencsétlen ember most az új Szent János-kórház sebészeti osztályán haldoklik.

Az Alkotás-utca 28. számú házban történt az újabb véres tragédia. Itt az első emeleten, az 5-ös számú lakásban lakott Mácsai Lajos nyugalmazott telekkönyvvezető a feleségével. Az asszony, aki már jóval túl van a veszedelmes életkoron, néhány hónap óta üldözési mániában szenved. Attól félt, hogy az ura el fogja hagyni, hogy egy másik asszonnyal lépjen házasságra, az a másik asszony pedig az ő életére tör.

Mácsainé e miatt buskomor lett. Két hónappal ezelőtt már öngyilkossági kísérletet követett el; mindkét karján fölvgáta az ereket, de a dolgot észrevették és mivel még csak kevés vért vesztett, hamarosan felgyógyult. Ámde a szerencsétlen asszony elmebeli állapota napról-napra rosszabbodott, ugyannyira, hogy Mácsai azt tervezte, hogy elmeegógyintézetbe szállíttatja. Ezt valahogy meghallotta az asszony is és keserű szemrehányásokat tett a férjének.

— El akarsz tenni láb alól, hogy azt a másikat idehozzad az én kis fészkeembe! — kiabálta egész nap a boldogtalan.

Tegnap este nyugodtabb volt a szerencsétlen asszony, ugyannyira, hogy Mácsai elment hazulról egy kis kocsmába a barátaihoz. Majdnem éjfélig odamaradt s amikor hazatért, feleségét nyugodtan találta az ágyban. Nem aludt, de nem kiabált rá férjére, mint máskor szokta tenni, sőt még kedveskedően megszólította az urát, kérdezve, hogy mulatott.

Mácsai lefeküdt és hamarosan mély álomba merült. Az asszony ébren várta meg, amíg kiválagosodott. Amikor már jól lehetett látni a szobában, felkelt és a már előre elkészített baltával többször erősen fejbevgáta alvó férjét.

A szerencsétlen ember, akit teljesen előntött a vér, az iszonyu csapásokra felébredt, kiugrott az ágyából és ki akarta venni az örült asszony kezéből a baltát, de a nagy vérvesztéségtől összeesett és eszméletlenül terült el a földön. Az örült asszony ekkor újra nekiesett és még egy párszor fejbekölíttotta a baltával. Valószínűleg teljesen szétroncsolta volna a férje fejét, ha a nagy lármára, amit eközben csinált, a szomszédok be nem jönnek és le nem fogják. Még ekkor is dühöngött a boldogtalan s teljesen kitört rajta a téboly.

Mire a mentők megérkeztek, az asszony is eszméletét veszítette s úgy feküdt ott a földön, mint egy darab fa.

Mácsait a mentők az új Szent János-kórházba szállították. Itt az állapota egyre rosszabbodik, úgy, hogy aligha fog felgyógyulni rettenetes sebeiből. A balta ugyanis az agyát is megsértette s így alig van remény a felgyógyulásához.

Az örült asszonyt, aki bordatörést szenvedett a férjével való birkózás közben, a mentők ideiglenesen a XVIII. számú helyőrségi kórházban helyezték el.

— Borzasztóan félttem, hogy a szegény férjemet virstlibe vágják és ezért akartam elpusztítani mindkettőnket — mondotta a boldogtalan nő a kórház betegágyán, kimeredt, réveteg szemmel. Egyébként nem emlékszik arra, ami történt, csak azt tudja, hogy mindig nagyon félt és az ura mindig azt mondta neki, hogy ez a félelem bolondság.

Botrány és verekedés a nagyvárad színpadon.

— Megvert sztrájk-törő újságíró. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Nagyvárad, április 11.

A „Nagyvárad” munkatársainak sztrájkja egyre tart s nincs is rá kilátás, hogy a sztrájkoló hírlapírók és Sas Ede lapkiadó egyezségre lépjenek. A közönség a legnagyobb szimpátiával viseltetik a sztrájkolókat iránt, aminek legszebb bizonyítéka, hogy ma 2000 korona gyűlt össze sztrájk-alapra.

Ismeretes, hogy Véssey Kálmán nagyvárad-i joghallgató sztrájk-törő munkát vállalt a „Nagyváradnál”. A szolidáris újságírók ezért kijelentették, hogy meg fogják akadályozni Véssey szindarabjának készülő premierjét.

Erdélyi Miklós színikazgató ma kijelentette, hogy Véssey darabját levette a műsorról. Kijelentette azonban azt is, hogy a premiért nem a szolidáris hírlapírók kérésére vette le a műsorról, mert a hírlapírók ez ügyben nem is jártak el nála, hanem saját elhatározásából: azért, mert sztrájk-törő darabját nem akarja előadni s színészei sem hajlandók a sztrájk-törő darabjában játszani.

Ma este a nagyvárad-i Szigligeti színház előadása alatt a színpadon nagy botrány keletkezett az újságírósztrájk-kal kapcsolatos ügyek miatt. A színházban ma Feld Irén vendégszerepelt a budapesti Kamarajáték társulattal. Három egyfelvonásos darabot adtak elő. Az első egyfelvonásos után, mialatt a színpadon a második darab diszleteit rendezték, Erdélyi Miklós színikazgatóhoz odalépett Véssey Kálmán joghallgató, aki sztrájk-törőként belépett a napokban a Nagyvárad szerkesztőségébe. Véssey darabja sorsa iránt tudakozódott a színikazgatótól. Erdélyi az izgatott hangú kötekedő kérdésre nyugodtan válaszolt:

— Sajnálom, be kellett szüntetnem az ön darabjának a próbáit. Nem adhatom elő a darabot. Ennek nem annyira az ön újságírói működése az oka, mint az, hogy már, szomorú tapasztalataim voltak a „helyi szerzők” darabjával.

Véssey Kálmán erre a válasza indulatos kitörésekkel felelt, szidalmazta a sztrájkoló hírlapírókat és azt követelte, hogy Erdélyi igazgató adjon neki nyilatkozatot fenti kijelentéséről, mert meg akarja cáfolni az esti lapok híreszteléseit darabja ügyében. A nagy lármára odalépett a színpadon időző Rimler Károly polgármester is és azt kérdezte, hogy mit akar Véssey a színikazgatótól.

Mielőtt Véssey, vagy Erdélyi válaszolhattak volna, újabb botrányos eset történt. — A színház nézőterén jelen volt a sztrájkoló újságírók közül Dutka Ákos, továbbá Faragó Rezső nagyvárad-i hírlapíró. Dutkának és Faragónak hírül vitték, hogy Véssey a színpadon gyalázza a sztrájkoló újságírókat. Mind a ketten fölkerekedtek, a színpadra siettek és ott Faragó Rezső egyenesen Vésseyhez lépett és kétszer arcüritötte Vésseyt. A sztrájk-törő újságíró megtántorodott, de a következő pillanatban fölemelte botját és Dutka Ákost fejbevette a bottal. Dutka megragadta a botot és kicsavarta Véssey kezéből, de a további verekedésnek Horváth rendőrkapitány és Halász rendőrfelügyelő közbelépése véget vetett.

Rimler Károly polgármester megbotránkozva fordult Véssey felé és így szólt:

— Hallatlan! Miért csinál ilyen botrányos dolgokat!

A verekedésnek a színházban hamarosan híre futott és a színpadot elárasztották a nézőtérrel besiető emberek. Nagynehezen rendet teremtett a rendőrség és nagy késéssel folytathatták az előadást.

Véssey azzal fenyegetőzött, hogy súlyosan megfogja torolni a rajta esett sértést és bántal-

mazóit leüti. A sztrájkoló újságírók ennek hallatára a maguk védelmére azzal a kéréssel fordultak Gerő Ármán rendőrfőkapitányhoz, hogy rendőrök kirendelése által gondoskodjék biztonságukról, amint hogy a Nagyvárad szerkesztőségét is rendőrség őrzi.

Mi történt Komáromban.

— Lovagias affér a főispán és a bukott jelölt között. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Komárom, április 11.

A Justh-pártnak rettenetesen fáj a komáromi kudarc és mint előrelátható volt, a választás lefolyását, a munkapárt magatartását a leghihetlenebb és a valóságtól beláthatatlan messzeségre eltérő színekkel felcitrázva fogják kikiáltani.

Egyik ellenzéki lapnak Komáromban járt tudósítója például a választás befejezte után történetekről ezeket írta:

„Ekkor történt az a brutalitás, amelynek felejthetetlen emléke marad mindenkiben. aki csak szemlélője volt. Balla Aladárt körülözlötték hívei. Százával voltak a Központi kávéházban. A kávéház ajtaján hirtelen tíz marcna esendőr tört be és szuronyszegezve a békés tömegnek rontottak. A nép sikoltva, jajgatva menekült a szorongásig telt kávéház belsejébe, de kimenekülni képtelenség volt, mert az utcán huszárok és bakák táboroztak és maga az egyetlen kijáró is lehetlenné tette ezt. A esendőrlegények azonban végiggázoltak a kávéházon, a kétségbeesett tömeg pedig a konyha felé rohant eszeveszetten. A esendőrök megálltak a kávéház végén, visszalordultak és a tömeg ismét szuronnyokkal szemben találta magát. Vértfogasztó volt látni ezt a farkasszemenézést s az elkecseregett tömeg már csaknem nekirohant a biztos halálnak, ha Balla Aladár szeretetteljes szava meg nem akadályozza őket. Ekkor jelent meg a helyiségben egy fiatal esendőrhadnagy, akinek Lovász Márton országgyűlési képviselő tett heves szemrehányásokat.

— Önök föl sem szólították a választókat arra, hogy oszoljanak szét, csak bejelentés nélkül, orvul betörték ide, a párt zárt helyiségébe.

A esendőrhadnagy udvariasan válaszolt:

— Uram, parancsra cselekedtem.

— Ki adta önnek a parancsot?

— A főkapitány rendelkezésére jöttünk ide.

— Szóval — szögezte le a tényt Lovász Márton — önöket az ujonnan megválasztott képviselő küldte ránk.

Ekkor vették csak észre a meglepetésükből fölocsudott emberek, hogy az egész kávéház romokban hever. A márványasztalok darabokra törve feküdtek a földön, cserepek és üvegdarabok között tiport a nép. A esendőrlegények mindent, ami utjukba esett, elpusztítottak.”

Ezzel szemben a következőket írják nekünk Komáromból: A városban az izgatottság változatlanul nagy és a józan közönség elkecseregedése óriási a Justh-párti választók izgatottságaihoz szemben. Több munkapárti választó házának ablakát beverték és azt is megállapították, hogy több munkapárti szavazó nem élhetett szavazati jogával, mert az ellenzék kortesei azzal fenyegették, hogy agyonverik őket. A választás befejezése után a esendőrség visszaszorította az üvöltő csöcseléket, amely köcs és üvegdarabokat dobált a munkapárti választókra. A kávéházakban a márványasztalokat és a székeket a garázdla tömeg összezúzta. Az eredmény kihirdetése után a csöcselék a református püspök palotáján és a római katolikus plébánia házának minden ablakát betörték. A választás ideje alatt a Justh-párti kortések mindenkit megtámadtak az utcán, akiről feltették, hogy a munkapárt jelöltjére szavaz. A tömeg több munkapárti képviselőt sárral dobált meg.

Érdekes, hogy a Justh-pártiak arra hivatkoznak, hogy a munkapárt annak köszönheti Sárkány győzelmét, hogy az államhivatalnokokat presszionálták. Hogy ez mennyire nem felel meg a valóságnak, azt bizonyítja az a körülmény, hogy több mint 80 államhivatalnok Ballára szavazott és a függetlenségi párt két főkörtése két törvényszéki jegyző volt.

Kürthy Lajos főispán, amikor megtudta, hogy Balla Aladár és Varság a kávéházi tüntetés alkalmával sértőleg nyilatkoztak róla. Pongrácz Jánosgróf és Kállay Tamás országgyűlési képviselő után mindkettőtől lovagias elégtételt kért. Varság kijelentette, hogy miután meggyőződött, hogy állításai nem felelnek meg a valóságnak és Kürthyt nem akarta megsérteni, sajnálkozásait fejezte ki a történetek felett. Pongrácz és Kállay a magyarázatot tudomásul vették ezzel az ügyet elintézték.

Katasztrófák napja.

— Emberölő viharok, áradások, hóesés. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, április 11.

A napok óta tartó viharos időjárás több nagy szerencsétlenséget okozott, különösen Németországban. Több hajó elmerült, sok áru elpusztult és egész sereg ember a halálát lelte. Nálunk szerencsére, nincs a viharok ilyen következménye, bár a kár, amelyet okoz, nálunk is nagy.

A németországi katasztróákról ezt a jelentést kaptuk Berlinből:

Egész északi Németországban tegnap és ma éjjel nagy hóvihar volt. Az alsó Elbán több hajó elmerült. Egy vitorlás hajó zátonyra jutott s az egész legénység elpusztult. A részleteket még nem tudják. Lübeckben méter magas a hó s a közúti vasúti közlekedés szünetel. Hornburgban a vihar oly erővel csapott egy hajót a parthoz, hogy a hajó összezúzódott s egész rakománya, tízenöt ezer métermérső enkor elpusztult. Berlinben egész éjjel nagy hóvihar volt s az utcákat, valamint a házakat magas hóréteg borítja. A városban több súlyos baleset is történt. A vihar egy hat esztendősi fiút s egy kis leányt nekivágott a házfalnak, a fiú nyomban meghalt s a leány halálos sérülést szenvedett.

Aradon és a környékben szinte téli idő járja. Ma több ízben is el kezdett hullani a hó. Igaz, hogy mindannyiszor csak nagyon rövid ideig esett, de ez is elég volt arra, hogy a hideg erős széllel együtt téli emlékeket ébresszen az emberben.

A vidékről a következő jelentéseket kaptuk: **Abrudbánya:** Az éjjel erősen havazott; a hegyek hóval vannak borítva.

Bán: Éjjel havazni kezdett és még folyton esik a hó.

Élesd: Szélvihartól megelőzve, éjjel 20 centiméteres hó esett. A havazás még mindig tart.

Karássebes: Csuf esős időjárás után az éjjel erősen havazni kezdett. A Temes vize rendkívül nagy. A havasokon olvad a hó és áradástól tartanak. A környéken az árterületeket víz borítja.

Nagytapolcsány: Hajnal óta erősen havazik. A szántóföldeket magas hó takarja.

Resicabánya: Tegnap éjjel szélvihar volt. Az esőt havas váltotta föl Nagy a fagykár.

Szamosújvár: Itt és a környéken éjjel óta folyton havazik. A hegyeket és bázisokat vastag hóréteg borítja.

Torda: Tordán és vidéken tegnap éjjel óriás hó esett. A szélvihar sok romlást okozott. Az Aranyos folyó megáradt és több helyütt kicsapott medréből. A levegő nagyon lehűlt. A fák rügyei elfagytak.

Zsarnóca: Reggel óta erősen havazik. A vihar nagy kárt okozott.

Szatmárról jelentik: A szatmármegyei áradás egyre nagyobb. A Szamos előtörtte Fehérgyárat,

Panyola, Kacsány, Ják és Majtics községeket, amelyek teljesen víz alá kerültek. A falvakban óriási pánik ütött ki, az állatok kiszabadultak istállóikból és a mezőkön kóborolnak. Katonáságot és csendőrséget vezényeltek a fenyegetett falvakba, hogy vezessék a mentési munkálatokat, de a nép indolenciájával szemben tehetetlen minden energia. Az emberek a helyett, hogy töltéseket építenének, vagy a házakat szigetelnék el, mint a birkák a karámba, a templomba megnekülnek, ahol a papok prédikációit hallgatják. Ez alatt a Szamos folyton árad, mellékfolyói szintén. A Szinérpatak annyira tönkretette Szinérváralja községet, hogy Szatmárról katonai csapatokat kellett kiküldeni. A vasúti vonalat a víz egy helyen elmosta, ugyiszintén elvitte a Szinér és Sebes patakok összefolyásánál levő hidat. Felszakította az ár a törvényhatósági utat, amelynek környékéről egyszerűen elsodorta a házak tetejét.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Péntek: A csöppség, színmű. Hegedüs Carola vendégfellépte. (A bérlet.)

Szombat: A kis dobos, operette. Először. (B. bérlet.)

Vasárnap: A kis dobos, operette. (C. bérlet.)

* **Kamarajáték-társulat Aradon.** A budapesti Kamarajáték-társulat érdekes művészi feladatra vállalkozott. A társulat bejárja Magyarország nagyobb városait, mindenütt előadást rendez, hogy a publikum a legkiválóbb modern írók alkotásait kitűnő előadásban megismerje. Most Nagyváradon vendégszerepel a társulat, amely 18 elsőrendű tagból áll s amelynek vezetője és primadonnája Feld Irén, a kiváló művésznő s minden este óriási siker mellett zsúfolt házak gyönyörködnek a művészek megértő, kifejező, művészi játékában. Nagyváradról érkezik Aradra a társulat s hétfőn és kedden fog játszani a színházban. Hétfőn a Ninon de l'Enclos-t és A sirályt, kedden pedig A pajtásokat mutatja be a Kamarajáték-társulat. A két előadásra, amely iránt természetesen igen nagy érdeklődés nyilvánul meg, jegyek péntektől kezdve válthatók a színházi pénztárnál.

* **A kis dobos.** Szombaton mutatja be az aradi társulat, elsőnek az országban, a Bécsben oly óriási sikert aratott operettet, amelynek A kis dobos a magyar címe. Az operett-premier nemcsak Aradon kelt nagyobb érdeklődést, hanem az ország több városában is, minthogy Arad az első város Magyarországon, ahol A kis dobos színrekerül. A premiéren négy vidéki színigazgató lesz jelen, hogy személyesen is tapasztalatokat szerezzenek a bájos operett kiválóságáról. A színház nagy ambícióval és gonddal készül erre a bemutatóra, minek méltó bizonyítéka az is, hogy a darab rendezője Bécsben járt, hogy az ottani előadást megnézzék, hogy az aradi bemutató a bécsi premiérrel megegyezően legyen meg.

* **A Csöppség vendéggel.** Fényes Samu régi jó darabja, a Csöppség kerül színre pénteken az aradi színházban. Az előadásnak az a körülmény ad különös érdekességet, hogy a címszerepet vendég, Hegedüs Carola fogja játszani. A kisasszony már a próbákban is tanúságot tett nem közönséges színjátszó kvalitásairól, kedves lebilincselő modora, naiv, bájos egyénisége szinte predesztinálja őt ennek a szerepnek eljátszására. A többi főszerepet ezúttal is Novák Irén, Benkőné, Delli, Keszler, Várnay játsszák.

* **Vasárnap délután** Martos—Bródy—Jacobi kiváló sikert aratott operettje, a Leányvásár kerül színre. A főszereplők ezúttal is a régiékné lesznek.

* **Aradi uriaszony vendégszereplése a színházban.** Érdekes vendége lesz a jövő héten az aradi színháznak. Egy aradi uriaszony, ki műkedvelő hangversenyeken többször s mindig jelentékeny sikerrel szerepelt, játsza el egy operett vezető szerepét. A színházban már folynak az emlékp próbák Luxenburg grófjából s részt vesz azokon dr. Messer Károlyné Löwy Rózsi is, aki Angela szerepét fogja játszani. A közönség nagy érdeklődéssel tekint az urinő fellépése elé.

* **Képkiallítás.** Solymosi Márton, a Központi szállodában volt staggione képkiallítás tulajdonosa és rendezője ezúton értesíti a képzőművészet iránt érdeklődő közönséget, hogy kiállítását a Központi szállodából, hol az nehezen megközelíthető helyen volt, a Kerpel-féle könyvkereskedés helyiségébe helyezte át. Az eddigi képek új anyaggal megszáporítva, beléptidő és vásárlási kötelezettség nélkül állandóan megtekinthetők és az általános elismert szolid árakon, kedvező részletfizetési feltételek mellett is megvásárolhatók.

* **Athenaeum ktr. V. kötete** Dickens, Két város már kapható 1 kor. 90 fillér Juhász és Társánál.

* **Anatol France „A fehér kövön”** című világhírű regénye 1 kor. 90 fillér, kapható Juhász és Társánál.

* **A piros rózsá.** (Apacstragédia.) Ki hinné, hogy ott a fertőben, ahol csak bűnös szenvedélyek hajtanak virágot, néha ideális magasztos csapnak fel a legtisztább érzések hullámai. Az apacs, akiről csak az irtózat hangján szokás megemlékezni, verpadra megy egy atomért, egy asszony csökjéért, egy piros rózsáért. Az Uránia-színház csodálatos képe A piros rózsá a legnagyobb látványosság, amiért érdemes helyre várni, tülekedni, hogy aztán egy órán át a legkülönbözőbb érzések bámulatos hatásait éljük át. Először a nagyuri perverzítások egész sorozatát látjuk. Mulatóból ki, mulatóba be, egészen az apacs korcsmaig. Itt történik a végzetes találkozás a társadalom száműzöttjével: az apacsal. Ez a csupa idegember, a verben gázoló szörnyeteg soha nem érzett érelemre lobbant. Szerelmes lesz. Halálosan szerelmes, egy olyan nőbe, aki az ő posványhoz szokott szemének, valóságos tulvilági jelenség. Ezért a nőért még hajlamait is legyüri, a gyilkosból dzsentimen lesz és hogy szerelmének meghálálhatatlan szolgálatot tegyen, az életét dobja oda. Olyan jelenetek tárulnak a néző elé, amilyenekben eddig még egyetlen mozgófényképben sem volt részünk. A bemutató közönsége áradó dicsőretekkel emlekezik meg erről a csodálatos melegséggel, sok fantáziával megkomponált mozgófényképről, melyet még pénteken és szombaton mutat be az Uránia. 175

* **Feltámadás a halálból.** (Nagy látványosság az Apolló-színházban). A kultúra fejlődésével az emberek izlése is finomodik. Néhány hónappal ezelőtt a kinematográfia hívei beérték az egyszerűbb, rövid moziképpel s ma pedig a mozi-színházak állandóan többfelvonásos, ugynevezett slágereket tűznek ki műsorra, hogy a közönségük fokozott igényeit kielégíthessék. Ebben a versenyben, amelyet minden túlzás nélkül komoly kultúrharcnak nevezhetünk, már a társadalmi drámák, detektívdramák és hasonló történetek is vesztek a vonzó erejükből s a legnagyobb értéke ma a közönség szemében azoknak az egzotikus képeknek van, amely nem a mi környezetünkől szedi elő az alakokat, hanem az ismeretlen tájak misztériumát viszik a vászonlapra. Ilyen az a kép is, amelyet ma mutatott be az Apolló-színház a közönség felette nagy érdeklődése mellett. A Feltámadás a halálból című három felvonásos hindu legenda izgalmasan beállított egzotikus alakjaival valósággal a szenzáció erejével hat a nézőre. Az a technika pedig, amelylyel ez a kép elkészült a kinematográfia gyors fejlődésében új határkövet jelent, annyira csodálatos és szemkápráztató. Kevés ilyen hatalmas látványosság került vetítésre még az Apolló-színházban is, amely pedig mindig elől jár az értékes képek bemutatásában. A mai bemutató-előadásokon zsúfolásig megtelt a nézőtér s valószínűleg a további napokra is kasszadarabja marad az Apollónak ez a nagykonceptiójú nagy látványosság. A Feltámadás a halálból című sláger mellék slágerekkel még pénteken és szombaton marad műsoron. 177

Kerítésért elítélt operaénekesnő.

— A bécsi előkelő világ botránya. —

(Saját tudósítónktól.)

Bécs, ap. 11.

A leánykereskedelmi mozgalom az utóbbi időkben mind nagyobb lendületet vesz, a társadalom minden rétegében vannak a mozgalomnak támogatói. Az internacionális liga vezetősége szinte emberfölötti erővel örökösdi, az erkölcsrendészet minden nagyobb városban, a lehető legszigorubb intézkedéseket alkalmazza, de ma még sem a szigor, sem az éberségnek jó hatását nem látjuk, a leánykereskedés, kerítés folyik tovább s a közvélemény is csak akkor zudul fel, ha egy-egy nagyobb botrány felel rá a kedélyeket.

Ilyen szégyenletes botrány foglalkoztatja most Bécs városát. A törvényszék előtt folyt le ma a botrány utolsó felvonása, a bűnügyi főtárgyalás. A vádlott egy operaénekesnő volt, kit a törvényszék el is ítelt. A főtárgyaláson a tanúk nagy sora vonult fel, az áldozatok, nagyjából a középosztályból való fiatal leányok, a bécsi előkelő világ számos férfitagja, színészek, katonatisztek.

A bécsi operának valamikor ünnepelt tagja volt Neuberger Vilma énekesnő, ki néhány évvel ezelőtt nyugalomba vonult. Azóta a színésznő a Wiedener Hauptstrassén lakott s rendkívül költséges életmódot folytatott. Nyolc szobás lakását pazar eleganciával butoroztta be s egymásután adta a fényes diner-eket, a soiree-kat.

A rendőrségnek már régebben feltűnt a volt színésznő költséges életmódja s miután amugy is sok gyanúok merült fel ellene, három hónappal ezelőtt megfigyelés alá helyezték. A lakásával szemben lévő kávéházból állandóan két detektív figyelte, hogy kik járatosok a színésznőhöz s a megfigyelés eredményesnek is bizonyult. Két hét múlva Neuberger Vilma letartóztatott s megindult ellene a vizsgálat kerítés bűntette miatt.

A detektívek nagy listát nyújtottak át a vizsgálóbíróknak: azok névsorát, akik Neuberger Vilma látogatták. A látogatók a lehető legheterogénebb elemekből kerültek ki, színésznővendékek, cirkuszi lovárnok, jobbmódu kereskedők leányai és prostituáltak jártak naponként Neuberger Vilmahoz, míg a férfivendégei az élni vágyó fiatalságból, a mánásvilág és a plutokrácia ifjúságából kerültek ki. A detektívek jelentéséből az is kitűnt, hogy éjszakánként vad orgiák folytak a volt színésznő lakásán.

A bizonyítékok sulya alatt Neuberger Vilma be is vallotta bűnét s így az ügy gyorsan főtárgyalásra került. A vádlott a főtárgyaláson is beismerésben volt, de a vád egyes részeit tagadta, a kihallgatott tanúk azonban ellene vallottak.

Kiderült, hogy Neuberger Vilma kávéházakban, vagy a korzón ismerkedett meg áldozataival. A jómódú nő bizalmat keltett mindenkiben s így nem csoda, hogy a szegény leányok beestek a csapdába.

Az áldozatok egyike állandóan Neuberger Vilmanál lakott. Ez egy ragyogó szépségű 18 éves leány, I. Teréz, kit Neuberger Vilma vendégei a „Szép Theának” hívták. A vizsgálat megállapította, hogy a „Szép Thea” vendégeitől 100—100 koronát kapott, de az egész összeget mindig átadta az operaénekesnőnek. Ugyanugy zsákmányolta ki a lelketlen nő F. énekesnőt.

A szép Thea rendkívül elegáns öltözetben lépett a bírók elé, szépsége a szó teljes értelmében frappírozta a hallgatóságot. Haugos sirásban tört ki, majd amikor kissé megnyugodott, elmondta, hogy egy év előtt költözött egy svéd lovárnővel, Pjörling Adélla együtt Neuberger Vilmahoz. Közös szobát béreltek s a lovárnő hozta őt össze urakkal, akik eljártak hozzá. Pjörling Adé

később elköltözött Bécsből, de ő továbbra is megmaradt a lakásban. Nem tud arról, hogy a Neuberger Vilma tudta volna, hogy hozzá férni járnak.

— Később beteg lettem — folytatta a tanu — Neuberger Vilma úgy ápolt, mint egy anya. Megtanított varrni és táncolni. Neuberger asszony nagyon jó lélek!

A bíróság hat havi szigorított fogságra ítélte Neuberger Vilma, ki egykedvűen fogadta az ítéletet, de a szép Thea zokogva borult a nyakába, úgy, hogy a szuronyos börtönőrök alig tudták ölelő karjait szétválasztani.

Ki okozta a Maine katasztrófáját.

— A kormányzó végzetes hazugsága. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Newyork, április 11.

A minap délután Washingtonban végtelennek látszó gyászmenet vonult végig a Pennsylvánia-avenue-n a tengerészeti minisztérium felé, onnan pedig a Potomac-hidon át az arlingtoni nemzeti temetőbe, ahol ágyuk döngése közben harmincegy disztelen fenyőfakoporsóban hatvanégy névtelen halottat temettek el: a Maine hadihajó áldozatait. Ez a temetés az egész ország gyászünnep volt: a kongresszus bezárta a Kapitolium kapuit, tíz percre megszüntették a kocsiközlekedést, hogy így az egész ország részt vehessen a gyászünnepben, amely ragyogó tavaszi napsugárban kezdődött és jégeső s zápor zuhogása közben ért véget.

A gyász ez órájában természetesen ismét fölmerült a kérdés, hogy ki lehetett tulajdonképpen a katasztrófa okozója? Felelni senki sem tudott rá. Most aztán egy newyorki lapban megszólal valaki, akinek szavai annyira magukon viseli a hitelesség látszatát, hogy érdemes velük foglalkozni. Ez a valaki egy jól ismert tengerésztiszt, aki részt vett a spanyol háborúban s később nagyobb rangra emelkedett. A többi közt ezt mondja:

Egy alkalommal a newyorki olasz negyed egyik vendéglőjében egy öreg emberrel találkoztam, aki azt kérdezte tőle, igaz-e, hogy a Maine-t most már végre egészen eltemették? Az öreg azt mondta, hogy ő nem tud olvasni, de hallott róla. A beszélgetés végén aztán még azt is elmondta, hogy ő tud a Maine levegőbe röptetésének dolgaról, mert ő volt az az ember, aki a legtöbb olyan híradást közvetítette, amelyek a szerencsétlenséget lehetővé tették. Most már aztán, hogy mindenek vége és senkinek a hajaszála sem gördülhet meg, el akarja mondani a dolgot.

— Blanco spanyol fő kormányzó — így kezdte elbeszélését — többször bizta meg őt üzenetekkel, részint azért, mert megbízható embernek tartotta, részint pedig azért, mert nem tudott olvasni. Egy nap az a hír érkezett, hogy Lee tábornok, a havannai amerikai főkonzul egy hadihajót rendelt. Blanco igen komoly volt, amikor a hírt a tüzérség ezredesének felolvasta. Ennek az öreg fültanuja volt. Másnap aztán a kormányzó a tiszteket konferenciára hívta össze és kifejtette előtük terveit, ezt az öreg szintén végighallgatta. A tisztek megmondták véleményüket, mire Blanco kijelentett:

— Nekem készen kell lennem rá, hogy ha a hajó kapitánya nekem teljesíthetetlen követelést küld, akkor azt feleljem neki, hogy hajója alá aknákat helyeztettem, a melyet fölrobbantok abban a pillanatban, a mikor ő az első ágyut elsüti. Ő nem állapíthatja meg, hogy az, amit én mondok, igaz-e vagy nem. Nem mer lőni, [mert ez harcot jelentene s nekem a nyílt harcban jogom lenne a Maine-t elpusztítani, még mielőtt az ágyufüst

a kikötő fölött elvonult volna. Kivülünk úgy sem fogja senki sem tudni, hogy az akna ott feküdt.

— Mindenki belátta a terv észszerűségét. Mindenesetre veszélytelen volt, amíg nem történik valami kelletlen dolog s mindenesetre hatásos az ellenkező esetben. Erre aztán megindult az előkészület. Egy óeska gőzkazán naszádon a kikötőbe vittek s elhelyezték azon a helyen, amelyen később a Maine hajónak utasítás szerint ki kellett kötnie. A drótokat egy magánházba vezették, amelynek ablakából látni lehetett a kormányzó palotából adott jelet. Ha a drótokat véletlenül megtalálták volna, ilyenformán láthatták volna, hogy nem állami épületbe szolgáltak. Ez az óvatosság azonban fájdalom, nagy tévedésnek bizonyult. Az a ház, amelybe az akna dróttjai szolgáltak, az öreg ember sógora volt. Ez a sógor titkos híve volt a kubai lázadónak, tehát esküdt ellensége Blanco kormányzónak.

Akkor aztán megérkezett a Maine, s a lázadók azt hitték, hogy az ő segítségükre jött. A várt segítség azonban elmaradt, már a lázadás mozgalmá már az összeomláshoz közeledett. Most aztán a kubaiak megharagudtak az amerikaiakra s azt a tervet szőtték, hogy föllingereljék őket a spanyolok ellen. Ekkor aztán az öreg ember sógora megszegte szavát és az aknadrótt titkát elbeszélte a lázadónak.

A kubaiak elhatározták, hogy az aknákat fölrobbantják, de abban a pillanatban, a mikor a Maine nem lesz fölötté, hogy így a hajónak ne történhessék baja. Ebben az esetben a kormányzónak nem volna már rá alkalma, hogy egy másik aknákat helyezzen el s úgy segítség nélkül maradna. Mindemellett pedig azt a látszatot iparkodnának kelteni, hogy a spanyolok tették meg a kísérletet a Maine fölrobbantására. Az amerikaiak ebben az esetben vállalkoznának valamire a spanyolokkal szemben s így indirekte támogatnák a kubaiakat.

A lázadók azonban szerencsétlenségükre rossz szul számították ki a helyet, ahol az akna rejtőzik a Maine állásához képest, vagy az is lehet, hogy a Maine a víz sodra miatt nem tolóthatott el elég messzire az aknától. Amikor aztán a csak formailag tervezett merényletet megcsinálták, a legborzasztóbb eredménye lett.

A sógor, aki a végzetes robbantó gombot megnyomta, a lázadókkal a hegyek közé menekült s még azon a nyáron igen nyomorultan pusztult el.

— Irtózom rá gondolni, — így fejezte be beszédét az öreg ember, aki minnemenek tanuja volt — hogy én voltam, én José, aki a titkot elárulta és bizott egy sógorban. De hiszen már évek multak el azóta: a hajó pedig elsüllyedt s így elmondhatok mindent.

SPORT.

+ Az angolok újabb győzelme. A Bishop Auckland kitűnő amatőr labdarugói, akik vasárnap, április 14-én Arad legjobb csapatával, az Aradi Atletikai Klubbal mérkőznek, ma délután Budapesten újból játszottak és újabb győzelmet arattak a magyar bajnokesapat, a Ferencvárosi Torna Klub fölött. Husvét hétfőn 1:0 arányban győztek az angolok, de a magyar fiúk ezt a győzelmet nem akarták realisnak elismerni és ma délutánra újból kihívták a Bishop Aucklandot. Az angol csapat ma ismét győzött 1:0 arányban és ezzel megnyerte a dijak kitűzött hatalmas ezüstserleget. Ez a tüneményes képességű angol csapat játszik vasárnap Aradon és kétségtelenül olyan sportélvezetet fog nyújtani játékaival, aminőben még az aradi közönségnek nem volt része.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az új perrend. A m. kir. igazságügyminiszter Pósz Henrik dr., Seybold Kálmán dr., Stachó Lajos, Bod Kálmán, Farkas Zoltán dr., Riedl Zoltán dr., Török János dr. és Farkas Győző aradi kir. törvényszéki jegyzőket, az 1912. évi VII. t.-c. 6. §-a alapján, önálló működési körrel ruházta fel.

§ Mindig rendő a rendő. Szegedről jelentik: Érdekes bűnügyet tárgyalt tegnap a kir. ítélőtábla felelbbíteli tanácsa. Az eset a következő: Krizse József dr. szabadkai rendőrkapitány vesztegetés miatt feljelentést tett Papaga Dénesné, egy fiatal vidéki uriaszony ellen. Az asszony ugyanis múlt évi augusztusban egy kávéházban, ahol a főkapitány is jelen volt civilben, egy férfitársasággal kacérkodott, majd egy urral eltávozott a kávéházból. A rendőrkapitány megfigyelte az esetet és amikor az asszony a szállóba akart befordulni, megszólította és kérdőre vonta. Az asszony megijedt és azon hiszemben, hogy zsarolóval van dolga, husz koronát vett ki tárcájából és azt a civilben lévő kapitánynak adta, hogy ne keltsen vele feltűnést. A kapitány elvette a pénzt és az asszonyt, akit a rendőrség kihágásért elítélt, vesztegetés címén is feljelentette. A szabadkai törvényszék két napi fogházra és tíz korona pénzbüntetésre ítélte az asszonyt, ki hiába védekezett azzal, hogy ő nem vesztegetés céljából adta a pénzt és hogy nem tudta, hogy a civilben lévő férfi rendőrkapitány. Felelbbezés folytán az ítélőtábla foglalkozott az ügygyel és helybenhagyta a törvényszék ítéletét, kimondva azt az elvi jelentőségű határozatot, hogy a rendőrkapitány civilben is hatóság.

§ A sikkasztó pénztáros. Nyomtalanul eltűnt harmadéve a főváros szomszédságában lévő Erzsébetfalváról Kolláth György, a község gavalér pénztárosa. Nem üres kézzel távozott, mert mikor a pénztárt felnyitották, harmincezerszáz korona készpénz és huszonháromezer korona névértékű értékpapír hiányzott belőle. Vallatára fogták a megugrott pénztáros fiatal feleségét, aki azt vallotta, hogy könnyelmű férje, miután az ő harmincezer korona hozományát elverte, tőle sem bucsuzott el. Hét hónap múlva véletlenül ráakadtak a megszökött pénztáros nyomára. Álnév alatt magánkutató intézetet nyitott Newyorkban, ahonnan Felsőíregen tartózkodó feleségéért küldötte haza Zorád János aradmegyei sikkasztó körjegyzőt, aki azonban a budapesti rendőrség kezébe került. A főkapitányság egyik detektívje fölvette az Amerikából jött Zorád álarcát, leutazott Felsőíregre s a férj levelét fölmutatva, rávette az asszonyt, hogy kövesse őt férjéhez Amerikába. A menyecske lépre ment, magához vette azt a nyolcezer koronát, melyet urától szökése előtt kapott s követte az ál-Zorádot, aki a vasuti állomáson a csendőrökkel letartóztatta. A pestvidéki törvényszék az Amerikából haza hozott Kolláth Györgyöt hivatalos sikkasztás büntetése miatt három évi fogházra, feleségét pedig orgazdaságért öt hónapi fogházra ítélte. A királyi tábla az elsőrendű vádlott büntetését négy évre emelte föl, az asszonyt az enyhítő szakasz alkalmazásával három hónapi fogházra ítélte s büntetését az elszenvedett vizsgálati fogsággal teljesen kitöltöttnek vette. A Kuria negyedik büntető tanácsa ma Vargha Ferenc elnöklésével Kolláth György semmiségi panaszát elutasította.

§ Csalás a vizsgálati fogságból. Párisból jelentik: Cacco bankár, aki néhány nap óta a Lotto-törvény ellen való kihágás miatt vizsgálati fogságban van, módját ejtette, hogy újabb sorslási vállalatot alapítson, amely a hiszékeny emberek kizsákmányolásával naponként több, mint 1500

frankot jövedelmezett. A rendőrség átkutatta a bankár irodáját, lefoglalta a könyveket s az irodát bezárta.

§ Bankigazgatók a vádlottak padján. Lembergől jelentik: Az esküdtörvényszék előtt ma kezdődött meg a körülbelül egy hónapra terjedő főtárgyalás Deskur János dr. és Posnanszki Zsigmond, a parcellázó bank igazgatói ellen család és rétkes bukás miatt. A körülbelül 120 oldalnyi vádirat rámutat arra, hogy a Parcellázó Bank, amely még 1908-ban 105.000 korona tiszta nyereséget mutatott ki, a következő évben már nem tudott fizetési kötelezettségeinek eleget tenni. A passzívum több mint 10 milliót tett ki. A vádirat szerint a bank, mely 1905-től 1909-ig 32 birtok-komplexussal rendelkezett 11 és fél millió értékben már 1907-ben fizetéseképtelenné vált. A pénzügyi igazgatói, akik politikai párt eszközeivé lettek, igyekeztek a vállalat helyzetét eltitkolni, passzívítása ellenére számos birtokot hitel útján megszerezni és különböző műveleteket, amelyek veszteséggel jártak, tisztességtelen módon keresztülvinni. A vádirat rámutat a Parcellázó Bank üzletvezetőségében történt számos visszaélésre, az igazgatás aránytalanul nagy költségére, a mérlegek rendetlen összeállítására, a kifogásolható könyvvezetésre és kétes váltók elfogadására.

Hitelezési csalásért feljelentett aradi ékszerész.

— Előzetes letartóztatásban. —

— Az Aradi Közlöny tudósítása —

Arad, április 11.

Vogl László ékszerésznek a Weitzer János-utcai leányiskola épületében volt másfél év óta az üzlete. Az üzlet kezdetben jól prosperált, később azonban a gazda kártyázni kezdett, állandó alakja lett a kártyaszobáknak és üzletét elhanyagolta. Vogl László rokona Fischer Eliznek és úgy látszik, rokonai tetemes összeget bocsátottak rendelkezésére, mert meglehetősen nagy értékű árut tudott bizományba szerezni. Árúinak legnagyobb részét Bartos és Társa fővárosi ékszerkereskedőtől szerezte be.

Vogl üzlete napról-napra hanyatlott, úgy, hogy egy héttel ezelőtt becsukta üzletét anélkül, hogy fizetéseképtelenséget jelentett volna be, vagy csődöt kért volna maga ellen. Árúinak nagy részét elzálogosította az aradi zálogházakban, sőt egyik sógorával egy négyezer koronás fiktív követelés erejéig bepereltette magát és sógora a bíróság ítélete alapján az összeg erejéig a végrehajtást is foganatosította.

A budapesti Bartos-cég egy itteni bizalmasának értesítése alapján leküldötte egy megbízottját, hogy az személyesen győződjék meg a valódi tényállásról. A megbízott elment Voglhoz, aki kijelentette, hogy tartozását most nem tudja megfizetni, de később megtéríti. A Bartos-cég képviselője ezzel nem elégedett meg, felkereste Vajda István aradi ügyvédet, akinek útján ma bünvádi feljelentést tett család miatt Vogl ellen. Miután az ellene emelt vádak beigazolódtak és kiderült, hogy Vogl Amerikába készül, ma délelőtti előzetes letartóztatásba helyezték.

A sógorai ellen, akik a család keresztülvitelét elsősegítették, megindult az eljárás.

HIREK.

A grófné vátoi

— A Zichy-Sárközy affér befejezése. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, április 11.

Annak idején országos feltűnést keltett a gróf Zichy István és Sárközy István afférja. Az affér olyan széles hullámokat vert, hogy a híre még a külföldre is eljutott. Zichy gróf panaszára a Nemzeti Kaszinó választmányja is foglalkozott az esettel s több napon át tartó tárgyalás után Sárközyt kigolyózta a kaszinóból. Az erkölcsileg kivégzett fiatalember persze tiltakozott a kipellengérezés ellen. Nyilvános afféreket rendezett s a grófnak valóssággal menekülni kellett a botrányok elől. De Sárközy még a külföldre is követte s ha Zichy hajóra szállott, Sárközy a tengeren is nyomába szállott, mindaddig, míg nyomot nem tévesztett.

Az afférnak az volt az indító oka, hogy Zichy István gróf felesége, a gróf tudtán kívül, váltókat zsírált Sárközynek. Nem is egyet-kettőt, hanem sokat és pedig igen jelentékeny összegekről. Mire a gróf megtudta felesége obligóit, addigra már az aláírt váltók összege meghaladta a kétszáz ezer koronát. Ezért történt a kaszinói kigolyozás. Zichy István gróf mindent elkövetett, hogy a kétszáz ezer koronás váltóobligóktól megszabadítsa feleségét. Amikor perelték a váltókat, kifogásokkal élt s orvosszakértőkkel kívánta bizonyítani, hogy felesége olyan fokú idegességben szenved, amely teljesen kizárja szabad elhatározási képességét. A kereskedelmi és váltótörvényszék rengeteg tanút hallgatott ki ebben az ügyben s végül úgy döntött, hogy a grófnőt pörvesztesnek nyilvánította.

A gróf meglebbhezte a törvényszék ítéletét, az ügy felkerült a táblához, amely a napokban helybenhagyta az ítéletet. A hitelezők már meg is kapták követelésüket s ezzel az ügy aktái lezáródtak. Sárközy István most valami egzotikus országban kergeti a szerencséjét, amely idehaza bizony rutul elfordult tőle.

— Tisza István gróf utazása. Kolozsvárról jelentik: Tisza István gróf tegnap reggel Kolozsvárra érkezett és ott részt vett lovag Aubin Károly özvegyének, született Ugron Katalinnak temetésén. Az elhunyt urinő Aubin közös hadseregbeli tábornok özvegye, rokonságban állott a Teleky és Wesselényi erdélyi főúri családokkal és igen nagy tiszteletnek örvendett. Tisza István gróf sógoránál, Bethlen Pál grófnál szállott meg és ma elutazott Kolozsvárról.

— A pápa békülékenysége. Rómából jelentik: Megenyhült a Vatikán engesztelhetetlen gyűlölete a bitorló világi állam iránt, mióta kitört a háború. Félreismerhetetlen bizonyossága ennek az a fényes lakoma, amelyet a klerikális arisztokrácia rendezett, s amelyre a monarchisztikus főúri családok több neves képviselője is eljött. Az asztalfőn Agliardi bíbornok, az egykori nuncius ült. Feltűnést keltett mindjárt az első pohárköszöntő, amely a pápának szólt. A tósztosó azzal végezte szavait a lakmározók nagy tetszése közben, hogy nemsokára eljön az az idő, mikor a pápa nem lesz többé a Vatikán foglya és a forró nyarat Castelgandolfóban, a pápák régi nyaralóhelyén fogja tölteni. Az engesztelődésnek jele az is, hogy a pápa mondott felköszöntő után megemlékeztek a derek olasz hadseregről, amely a távol Afrikában hazája becsületéért ontja vérért. És történt még egy figyelemreméltó eset. A pápa egy közkatonát, aki Dernában harcol, egy prelátus rokonát, a Vatikán katonai érdemrendjével tüntette ki. A pápa hadseregének feloszlása óta a Szentszék most először adott ilyen kitüntetést.

— Letartóztatott csaló alkonzul. Bécsi tudósítónk jelenti: Ma a rendőrség egy belvárosi szállodába letartóztatta Weisz Sámuel, aki néhány év előtt Szerbia budapesti alkonzula volt. Elbocsátották a szolgálatból, mert csalt, sikkasztott és Indiába szökött. Onnén visszatért bünei elévülése után és most egy budapesti cég kárára huszonnégyezer koronás csalást követett el. A budapesti rendőrség megkeresésére történt a letartóztatás. Weisz beszállították a Landesgericht fogházába. Kihallgatásakor tagadt.

— A letartóztatott gróf. Londonból jelentik: Festetich Andor grófról, akit tegnap család miatt letartóztattak, kitűnt, hogy abban a csalásban is része van, amely a braunschweigi herceg ékszereivel van kapcsolatban. 1909-ben ezért a csalásért in contumáciam 18 havi fogházra ítélték Festetich Andor grófot és Jack Dewilt. Most újból letartóztatták a grófot annak ellenére, hogy ártatlannak vallotta magát. A bíróság több tanút megidézett és ezért az ügy tárgyalását elnapolta. Festetich Andor grófot 4000 font sterling ellenében ideiglenesen szabadlábra helyezték.

— Az olaszok harci kedve. Rómából jelentik: Az a hír, hogy Tripolisban újabb olasz csapatok partra szállottak, mindenütt nagy izgalmat keltett. A lapok külön kiadásokban jelentették a hírt és az utcákon tüntető fölvonulások voltak. A lapok élénken magyarázzák az új partraszállást, amelyet fordulópontnak mondanak az olasz-török háborúban. Szidi-Szaidban szintén csapatokat szállítottak partra. A Giornale d'Italia jelentése szerint Dernából nagyobb olasz hadierő indult el Zanzur felé. — A Stefáni-ügyenkség tegnap este tíz órai kelettel a következő táviratot közli: Az egész haderő partraszállítása befejeződött. A hadiszerek kirakása gyorsan halad.

— Az elsüllyedt nilusi hajó. Kairóból jelentik: Az Aslan gőzös egészen lesüllyedt a Nilus fenekére. Buvárok dolgoznak a hajó belsejében és holttesteket keresnek. Eddig négy európai asszony holttestét szedték ki a hajóból. Azt hiszik, hogy még négy európainak holtteste van a hajóban.

— Silberer becsülete. Ismert dolog, hogy a bécsi Reichspost Silberer reichsrathi szociáldemokrata képviselőt, aki nemrégiben egy skikirándulás alkalmával szerencsétlenül járt és a kinek holttestét még mindig nem találták meg, azzal rágalmazta meg, hogy Silberer el és egyik bécsi munkás egyesület pénzének elsikkasztása után Amerikába szökött meg. A Reichspost ma visszavonja állításait és egy állítólag Newyorkból származó jelentést közöl, amely szerint annak a nőnek a férje, akitől a lap értesülését kapta, valótlanságnak mondotta feleségének Silbererre vonatkozó közléseit.

— Egy vulkán pusztítása. Mobileból (Alabama) táviratozzák: Egy szállítógőzös kapitánya jelenti, hogy április 5-én a Chiriqui vulkán Bokas de Toro mellett (Panama) számos indián falut elpusztított és több ezer ember életét vesztette.

— Románok támadása. Bukarestből jelentik: A húsvéti ünnepek alatt a nagyváradi szemmináriumból kizárt 16 papnövendék ügyében az e célra alakult bizottság népgyűlést rendezett, amelyen a magyarországi románokat ért sérelmeket tették szóvá és tiltakoztak a magyarság ezen újabb „barbár merénylete” ellen.

— Kilenc ember halála autobusz karambolnál. Lisszabonból jelentik: Oportó közelében egy utasokkal zsúfolt automobil-omnibusz a hajtáson a fék elromlása következtében összeütközött egy szembejövő automobil-omnibuszsal. Az összeütközés olyan erővel történt, hogy mind a két automobil-omnibusz összerúgódott; kilenc ember meghalt, hét pedig súlyosan megsebesült.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszamai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
melékállomás)	151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	151
Nyomda	151

Kötött cérna
Cérna áttört
Selyem mouslin

női harisnya

1.— korona.
1.—
1.50

az összes elképzelhető színekben.

5961

Bársony Andornál, Szabadság-tér 17. sz.

— **Katonai aviatikus szerencsétlensége.** Madridból jelentik: A Quatrevingt-repülőterén Millian százados katonai aviatikus biplánról nagy magasságból lezuhant és veszedelmesen megsérült. A százados aligha marad életben.

— **Fogházból fogházba.** Szatmárnémetiből jelentik: Stern Ábrahám közismert kivándorlási ügynök, aki a Falk és Társa hamburgi cég megbízottjaként szerepelt, Szatmárott ült vizsgálati fogságban és azon kérelemmel fordult a vádtanácsához, hogy óvadék ellenében helyezze szabadlábra. A vádtanács 50.000 korona biztosíték ellenében teljesítette kérelmét, de Stern nem élvezhette sokáig a szabadságot, mert a fogházból való távozása előtt megérkezett a nyíregyházi ügyész sürgőnye, amelyben felkérte a szatmári bíróságot, hogy szállítsa el Sternt Nyíregyházára, mert az ottani vidékről is esábitott katonaköteles embereket Amerikába.

— **A gyermekgyilkos anyja.** Budapestről jelentik: Simon János gyári munkás felesége, aki idegbajos asszony, mint tegnap megírtuk, három kis gyermekére revolverrel ötször rálőtt, azután öngyilkosságot akart követni, de szándékában megakadályozták. A gyermekek közül a négy éves János még tegnap meghalt, a három esztendő Pistát pedig válságos állapotban szállították a Fehér kereszt-kórházba. A golyó keresztül lúta a fejét és ma éjszaka, még mielőtt megoperálhatták volna, meghalt. A legkisebb gyermek, Mariska, sebesült meg. Az asszonyt a vérengzés után letartóztatták s még most is a főkapitányságon van. A rendőrorvos kijelentette, hogy csak hosszabb vizsgálat után tudná megmondani, elmebajos-e Simonné. Ezért az asszonyt át fogják kísérni az ügyészségre s ott velük orvosi vizsgálat alá.

— **Meggyilkolt urinő.** Budapestről jelentik: A Rákos rendező pályaudvar egyik tisztviselője ma a váci vonat pályatestén egy uriasan öltözött súlyosan sérült nőt vett észre. A kórházba szállították, ahol megállapították, hogy sérüléseit késszurások okozták. Állapota veszélyes, eszméletét nem nyerte vissza s így kihallgatni sem lehetett. Valószínű, hogy gyilkosságról van szó s így megindították a nyomozást.

— **A gépfegyverek javítása.** Bécsből jelentik: A gépfegyvereknek tüzelő gyorsaságát percenként négyszáz lövésről hatszáz lövésre fogják felemelni. Ezen terv kivételéhez a gépfegyver zárának csak egy egészen jelentéktelen átalakítása szükséges, ami előreláthatólag az összes gépfegyvernél keresztülvihető lesz.

— **Főnyeremény Aradon.** Az osztálysorsjáték mai húzásán a 20.000 koronás főnyereményt az Aradi Ipar és Népbank pénzváltóüzletében vásárolt 13232. számú sorsjegy nyerte. A szerencsés nyertek egy földbirtokos, ügyvédjelölt és egy kereskedő.

— **Jó izlésű ember kávé, teát, paprikát.** Készen állt József főherceg-ut. 3. vesz!

— **Csaló a trafikban.** Budapestről jelentik: A Ferenciek-tere 3. számú házában levő trafikba beállított ma délután egy elég jól öltözött fiatalember. Hóna alatt két nagyobb pléh-doboz volt, amelyet letett a pultra.

— Kérek két egész skatulya memfisz-cigaret-tát, — szólott.

Amikor megkapta, még tovább is ott maradt. — Talán még tetszik valami? — kérdezte a trafikosnő.

— Majd megkérdelem a barátomtól, aki ott künn vár.

Azzal kiment, kezében a két csomag cigaret-tával, de nehogy meggyanusítsák, otthagya a maga dobozait. A trafikosnő látta, hogy künn egy másik fiatalemberrel beszélget, de aztán szem elől tévesztette őket. Amikor elmúlt egy negyed-óra is anélkül, hogy visszafért volna, rendőrt hívott. A rendőr nagyon gyanusnak találta a két pléh-dobozt, mert azt hitte, hogy robbanó anyag van bennük. Talán éppen dinamit. Óvatosan bevitte őket a negyedik kerületi kapitányságra, ahol még óvatosabban fölnyitották a dobozokat. Nem volt bennük dinamit, de még csak puskapor sem, hanem néhány darab tetőcserep. A rendőrség keresi az ötletes suhancokat, akik ilyen újfajta fuffanggal jutottak kétszáz darab cigarettához.

— **A kártyázó halott.** Szegedről jelentik: A csendőrség kinyomozta a Hódmezővásárhelyen minap meggyilkolt Ajtai Montág híres cigányvajda gyilkosait, a husz éves Ferkovics István és tizen-hét éves Ferkovics Pál személyében, kik most a szegedi ügyészség fogházában vannak. Ferkovics István egy süket Mária nevű cigányasszony fia, aki 20 év előtt egyszerre négy gyermeknek adott életet, ami akkor országos szenzáció volt. Az ikrek közül három gyermek időközben meghalt és csak István maradt életben, akinek különben a másik gyilkos testvéröccse. — Az ügyészség a nyomozást már befejezte és megállapította, hogy a gyilkosság rettenetes kegyetlenséggel lett végrehajva és úgy történt, hogy a vajda egy korcsmában együtt pálinkázott a fiukkal és mert nem akart azoknak pálinkát fizetni, elhatározták, hogy boszút állnak rajta. Megvárták a vajdát, míg kijön a korcsmából, utána lopóztak és Pál egy husággal hátulról fejbekölöztötte. A vajda azonban néhány pillanat múlva magához tért, neki akart menni a fiunak, ekkor azonban bátyja István a segítségére sietett, a földre teperték és István egy késsel, mint a csirkének, elmetesztette a nyakát. Majd a torkába mártotta a kést, majd megforgatta a torkában. A vajdát különben nagy cigányünnepségek közben már eltemették, ami azonban szintén nem ment simán. Az történt ugyanis, hogy a cigányok virrasztás közben a koporsó körül bepálinkáztak, és mikor berugtak, elhatározták, hogy utoljára még asztalhoz ültetik a vajdát és kártyázní fognak vele. A koporsót tehát felfeszítették, a vajda holttestét kiemelték belőle, az asztal mellé egy székhöz támasztották és szájába pálinkát öntöttek, a kezébe kártyát nyom-tak és úgy játszottak huszonegyest. A rettenetes helyzetnek a rendőrség vetett véget, amennyiben a kártyázó kompánia tagjai összevesztek és bicskázni kezdtek egymást.

— **Cirkusz.** A mai kellemetlen idő dacára zsúfolt ház s előkelő nézőközönség előtt ismételte meg előadását a Béla-téren felállított Schmidt cirkusz és pompás produkcióival s hajmeresztő mutatványaival szórakoztatta a közönséget.

— **Legelegánsabb ékszertárgyak** celszerű emlék és ajándéknak Igaz Sándor elsőrendű óra és ékszer üzletében vásárolhatók Arad, Andrássy-tér. Telefon 321.

— **Új postaügynökség.** Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara tudatja, hogy a hunyadvár-megyei Borbátviz községben folyó hó 16-án a postai ügynökség megkezdte működését, s körzeté kiterjed Farkaspaták, Hobica, Serél és Urik községekre.

— **Koszorúmegváltás.** Vörös Henrik és neje 30 koronát, Steinhart Mór dr. és családja, Groszman Emil dr. és neje 20—20 koronát adományozott az izr. jótékony négyeletnek boldogult Kell Dávid ravatalára szánt koszorúmegváltás címén. Ezen kegyeletes adományokért ez uton mond hálás köszönetet az elnökség. — Krausz Lipót, a Kell Manó cég beltagja 50 kor. és Steinbach Sándor (Bécs) 10 koronát adományozott az aradi Rosenberg Sándor dr. koma és Gemiluth Cheszed egyeletnek, boldogult Kell Dávid ravatalára szánt koszorú megváltás címén. Ezen kegyeletes adományokért ez uton mond köszönetet az elnökség.

— **Revue Parisienne.** Nagy tavaszi divat-album 2 kor. Saison Parisienne tavaszi divat-album 1 kor. 50 fill. Kapható Aradon Ingusz I. és Fia cégnél Weitzer János-utca.

— **Elite és Revue Parisienne** párisi divat-lap tavaszi és nyári száma színes képekkel és magyar szöveggel, kapható Juhász és Társa modern könyvesházában Andrássy-tér 16. sz.

— **Kérjen** ingyen cipő-árjegyzéket a Moskovits cipőgyár r. t. fiókraktárából, Arad, Szabadság-tér 18.

TARKASÁGOK.

(Annál inkább.) Egy külföldi színpad tragikája vidéki körutra indult a „Lady Godiva” című tragédiával. Egy kis városban is bemutatta Forsz-szerepét óriási érdeklődés mellett.

A második felvonás egy barlang előtt játszik, amelybe az eltaszított Godiva elrejtőzött. Jön a gróf vadászatról, megáll a barlang előtt és bekliált:

— Aki ebben a barlangban van, jöjjön elő!

Erre Godiva hangja hallatszik:

— Nem mehetek uram, mert meztelen vagyok.

E pillanatban a karzatról egy műbarát érces hangon kiáltott le a színpadra:

— Annál inkább, csak jöjjön ki!

(A borotvátlan ember.) Van itt Aradon egy nagyon derék, kedves tisztviselő, akinek egyedüli hibája, hogy nem szeret — borotválkozni. Nemrégiben egy bankettre volt hivatalos többedmagával. Kifogástalan eleganciával jelent meg, de toaletthiba mégis volt rajta: nevezetesen nem volt megborotvált. Egyik barátja indulatosan szólt rá:

— Megörültél? Hát hogy jöhettél ide így, borotvátlan arccal a bankettre? Te ugylátszik hijával vagy minden... minden...

A borotvátlan egy harmadik barátja, aki eddig nevetve hallgatta a beszélgetést, itt közbevetett:

— Harminc krajcárnak!

Földbirtokosok és a gazdaközönség figyelmébe!

A világ legjobb patkányirtója

Fried Ignácz, Arad, Három veréb-utca 4.

A m. kir. államvasutak és az arad-osanádi egyesült vasutak állandó patkányirtója.

Levélbeli meghívásra azonnal válaszolok vagy személyesen is megjelenhetek.

Rövid svéd imitáció
Hosszu száru svéd
imitáció.

női keztyűk

70 — 90 — 110 — 130

120 — 130 — 140 —

fehér, fekete, drapp, champagne, szürke színekben

Bársony Andornál, Szabadság-tér 17 sz.

(A népszerű exelnök.) Egy newyorki lapban lá-
tott napvilágot a következő tréfa:

Az iskolában a kis gyermekeknek mesét mondott
a tanítónő.

— Egy szép őszi napon — mesélte a néni —
elindult Piroska az erdőbe és amikor egy hosszú út-
nak a végére ért, a kanyarulatnál hirtelen elébe top-
pant villogó fehér fogaival és tűzben égő szemei-
vel . . . nos, megtudnátok-e mondani, hogy ki toppant
elője?

Egy kisleány élénken kiáltott közbe:

— Roosevelt Teddy!

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Az aradi jószágigazgatóság a tele- pesekért.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 11.

Bajtay Mihály dr., az aradi jószágigazgatóság
titkára rendkívül érdekes és értékes tanulmányt írt
a kisgazdasági mezőgazdasági termelésének szer-
vezéséről, illetve fokozásának szükségességéről. Ennek
az akciónak várható sikerét az aradi jószágigazga-
tóság kiváló vezetőjének Csernovics Diodor dr. mi-
nisteri tanácsos eddig elért eredményeivel bizo-
nyítja.

Nálunk, — írja Bajtay dr. — a hol az önte-
vényesség jelentősége elenyészően csekély, a bel-
terjesebb gazdálkodásra, a kerti és kereskedelmi
növények termelésére csakis állami gondoskodás
révén lehet remény. Am a siker csak úgy volna
bizonyos, ha az akció sokoldalú, nagy agítáló ké-
peséggel bír, nagy hatáskörrel fölruházott állami
szervekre bíztnák, akik a többtermelés szlgála-
tában állva, tökéletesíteni volnának hivatva a terme-
lést és értékesítést egyaránt. Hogy a kérdés így for-
mában a gyakorlati életben könnyen megoldható
arra nagyon is biztató reményt nyújtanak az aradi
magyar királyi állami jószágigazgatóság e téren
tett eddigi kísérletei. Eme hivatal, amelynek föl-
adata, hogy az állami telepek községek gazdasági
fejlődését előmozdítja, a Csernovics Diodor dr. mi-
nisteri tanácsos kezdesére igen eredeti módon
igyekszik a telepések többtermelését fejleszteni és
az eddigi jelekből ítélve, remény van arra, hogy
az állami telepek, akik nemcsak nemzeti, de kul-
túrális misszióra is hivatottak, — az állam irányi-
tása mellett tetemesen belterjesebben fognak gaz-
dálkodni az eddiginél. A jószágigazgatóság a több-
termelés és belterjesebb gazdálkodás, különösen pe-
dig a kertészet terén mindaddig nem bírt nagyobb
eredményeket elérni, a míg nem sikerült a ter-
mények átrételelét szerződésileg előre meghatározott
méltányos középáron biztosítani.

Mihelyt ez sikerült s az árak ismeretese-
sek voltak s a kisgazda nem volt bizonytalanságra utálva,
a termelők százai szerződtek cukorrépára, kender,
bab, cirok és dughagyma termelésre, s a jószág-
igazgatóság egy kis üzleti érzékkel elérte azt, hogy
a telepések a belterjesebb gazdálkodás terére lép-
tek, a mi több jövedelemmel s a változatosság ré-

vén kevesebb rizikóval jár. Az első sikerek hatása
alatt most már remény van arra is, hogy a tele-
pések a hizott állatokat, mzet, totást vaját, zöld-
ségzeműeket, gyümölcsöt rövidesen saját üzlethelyi-
ségekben fogják városokban, fürdőhelyeken és
ipartelepeken árusítani.

A mai nemzeti ünnep miatt a buda- pesti áru- és értéktőzsde szünetelt.

NEMZETI SZINHÁZ.

Péntek, 1912. április hó 12-én:

A) bérlet. A) bérlet.

Hegedüs Karola vendégfelléptével:

A csöppség.

Énekes vigjáték 3 felvonásban. Irt: Dr. Fényes Samu.

S Z E M E L Y E K:

Dengelegi	Keszler Ede.	Lenci	Várnai Jénő.
A csöppség	Hegedüs K.	Marta, huga	Novák Irén.
Gajdosné	Lászy Etel.	A pap	Kulesár L.
Ambró	Delli Lajos.	Sára	Benkóné.

Kezdeté este 7/8 órakor.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma pénteken, 1912. április 12-én:

1. Vokorka mint tornamester. Humoros. — 2. A szép
Duna mentén. Természet után. — 3. Az örült tánc.
Humoros. — 4. Piros rózsza. Szenzációs apacsdráma,
apacs táncsal. 3 felvonásban.

Vasárnaptól kezdve: Asta Nielsennel, Halálba kergetve.

APOLLO SZINHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma pénteken, 1912. április 12-én:

1. Hordóban a Niagara át. Látványos felvétel. — 2.
Egy pár új cipő. Vigjáték. — 3. Felébredés a halál-
ból. Hindu legenda 3 felvonásban. I. felvonás. Ébredés
egy ismeretlen világba. II. felvonás. A hosszú. III.
felvonás. Álom volt csak. — 4. Jancsi, mint zongora
virtuóz. Humoros.

Felélős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NYILTTÉR.*

Gyermekeknek és felnőtteknek.

A bel- és külföld
nagy orvostekintélyei
ajánlják a „Kuféke”-t
mint a legjobb táp-
lálékot hányzékéle-
s-nél, hasmenésnél és
bélhurutnál.

GYÖRGY

NŐI FELÖLTŐ-ÁRUHÁZA

ELEGÁNS

SAJÁT MŰHELY.

ANGOL RAGLÁNOK,

SELYEM- ÉS

STAMINE-KÖPENYEK,

POSZTÓ FELÖLTŐK,

LEÁNYKA-KABÁTOK,

GYERMEK-KABÁTOK,

ANGOL COSTUMEOK,

TROTTEUR-COSTUMEOK,

LEÁNYKA-COSTUMEOK,

DIVATALJAK.

TELEFON 855.

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 8. SZÁM.

A MINORITA-TEPLOMMAL SZEMBEN

6885

Világhírű

Hazelwood

amerikai

czipők

egyedüli lerakata 16 K., 20 — 24 K. árban

Kutányi J., Arad,

Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

2041—IV.

Tavaszi ujdonságok

CZIPŐ-

különlegességekben

már megérkeztek !!

Valamint a világhírű

SALAMANDER-CIPŐK.

Egységárban:

941

K 16-50 és K 20-50 árban.

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NÁL

Arad—Temesvár kaphatók.

Képes árjegyzék díjtanul.

KÁVÉ

nyersen vagy frissen pörköelve.

TEA

legfinomabb fajokból keverve.

RUMeredeti és saját töltésű üvegekben
csak az**ATLANTIKA**

KÁVÉ és TEABEHÓZATALNÁL

Arad, Andrassy-tér 20. sz. a. kapható.

Telefon 609. szám.

Uradalmaknál és gazdaságoknál a
szomszédos megyékben jól bevezetett**egyént keres**helybeli cég fix fizetés és juta-
lék mellett. Jelenlegi működési tér
megjelölésére kiterjedő ajánlatok
e lap kiadóhivatalába küldendők
„GAZDA” jeligére.

2380

VILÁGHIRŰ MŰVÉSZNŐKIvonne de Treville,
Arnoldson Sigrid.
Medgyaszay Vilma,
Szamosi Elza,
Petrás Sári.
Fedák Sári,
Berkly Lilli stb.mind, mind az egész ország hölgyközön-
sége csak Dr. BIRÓ-féle törv. védett**Havasi gyopár krém**

használ.

Nagy tégely. 1 kor. || Szappan . . . 70 fill.
Mosdóvíz. . 1 kor. || Puder . . . 1 kor.

Főraktár:

5093

Dr. BIRÓ gyógytára, KOLOZSVÁR.

Aradon kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

166—1912. gsz.

Arlejtési hirdetmény.Arad sz. kir. város gazdasági
széke az aradváros közönsége ré-
szére az 1912—1913. évi téli idény-
re szükséges 2000 köbméter bükk
és 2000 köbméter cser tüzfűszál-
lításának elvállalása iránt folyó évi
április hó 29-én délelőtt 10 órakor
árlejtést tart.Bánatpénzül leteendő az ajánlati
összeg 5 % a készpénzben, vagy
elfogadható értékpapirokban.Az árlejtésen részt venni csak
írásbeli ajánlatokkal lehet.Az írásbeli ajánlatok lezártan
1912. évi április hó 29. d. e. 10
óraig nyújtandók be, s csak akkor
vétnének figyelembe, ha azokhoz a
bánatpénzről szóló letéti jegy mel-
lékelve van, s ha az ajánlatot tevő
kijelenti, hogy az árlejtési feltéte-
leket ismeri és elfogadja. A bá-
natpénz városunk pénztáránál
teendő letétben.Az árlejtési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árlejtést
megelőzőleg is megtekinthetők.Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1912. évi április hó 1-én
tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Használt**ólom**

megvételre kerestetik

1912. V. 168/2. sz.

Árverési hirdetmény.Alulírott kiküldött végrehajtó
az 1881. évi LX. t.-ezikk 102.
§-a értelmében ezennel közhírré
teszi, hogy az aradi kir. járásbíró
fenti számú végzése által Lányi
Marcell aradi lakos végrehajtató
javára 40 kor. tőke és járulékal
erejéig elrendelt kielégítési végre-
hajtás alkalmával bíróság le- és
felülfoglalt és 780 koronára be-
csült írógép, vízvezeték szerel-
vények és egyebekből álló ingó-
ságok nyilvános árverés útján el-
adatnak.Ezen árverés Gábor András és
társa cég 450 korona követelése
és járul. erejéig is elrendeltetik.Mely árverésnek a helyszínén,
vagyis Aradon, Boros Béni-tér 6.
sz. a. leendő esküszéke 1912.
évi április hó 12-ik napjának délután
4 órája határidőül kifizetnek és
ahoz a venni szándékozók ezennel
oly megjegyzéssel hivatnak meg,
hogy az érintett ingóságok ezen ár-
verésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107.
§-a értelmében a legtöbbet ígéro-
nek becsáron alul is eladatni fognak.Az elárverezendő ingóságok vé-
telára az 1881. évi LX. tc. 108
§-ában megállapított feltételek sze-
rint lesz kifizetendő.Kelt Aradon, 1912. március
hó 26. napján.Györffy Arnold
bírói végrehajtó.

2405

Új női divatkalap szalón Aradon.Értesítjük, Aradváros és vidéke n. é. hölgyközönségét, hogy
Aradon, a Weitzer János-utcában épült
új gör. kel. palota I-ső emeletén
a legújabb párisi és bécsi női divatkalapokkal felszerelt**női divatkalap szalónt**nyitottunk, ahol nagy raktárt tartunk, a legszebb kala-
pokból, melyet olcsó árért bocsátunk tisztelt pártfo-
góink rendelkezésére.

6624

Gyászkalapok és átalakítások
pontosan és azonnal elkészítetnek. Szíves pártfogást kér**Édl és Czenger.****!! Építetők figyelmébe !!****STRAKOVITS VILMOS**

építész.

1824

Műszaki irodája A R A D, Szél-utca I/B. sz.

Elvállal a legolcsóbb árak mellett az építés terén bár-
minemű tervezést és költségvetés készítéseket,
ugyszintén bármily építkezéseket u. m.: vízi, ala-
acsony és magas építményeket, kő, téglá, vas,
és vasbeton hidakat bármily méretben a leg-
modernbb kivitelben. Készít továbbá bármily műszaki
munkákat, becsléseket, leltározásokat stb.

Meghívásra vidékre azonnal saját költségemen kiutazom.

Telefon 162.

Porosz szalon

vasaláshoz darabos uradalmi

jutányos áron kapható

fűtőszén bükkfaszén REUSZ MÓR és FIA

diókoks és csomagolt faszén

Telefon 162.

Aradon, Boros Beni-tér 12. sz.

V. 392/2—1912. sz.

Arverési hirdetemény.

Az aradi kir. járásbírósnak a fenti számú végzése következtében M. Adlersflügel wien-i cég javára 680 korona tíke követelés ennek 1911. évi december hó 5. napjától járó 5% kamatai és eddig 27 korona 25 fillérben megállapított költségek erejéig lefoglalt és 820 koronára becsült 1 db. vas pénzszekrény, üzleti állványok és órák, Aradon, Weitzer János-utca 9. sz. házban 1912. év április hó 18-ik napján délután 3 órakor nyilvános árverésen leg többet ígérő vevőnek elfognak adani.

Arad, 1912. évi április hó 8-án.

Najmányi Béla,
bíró, végrehajtó.

2406

Pótlásra és telepítésre
kiválóan alkalmas fajtisza

gyökerez piparia portalis

vesszőt egy és két éves
minőségben, bármily mennyi-
ségben szállítHámory-Gazdaság
szőlőoltvány-telepe ARAD.

7191—912.

Hirdetemény.

A város közönsége nagy költséggel a közpénztárt terhelő messzemenő kedvezményeknek engedélyezésével az Erzsébet várost esővíz csatornákkal látta el és a házak mellett köves járdát készíttetett.

A mai állapot szerint a tető le'olyó csöveiből kikertülő víz a járdán szétterül azon állandó po-

csolyát képez, a házakat nedvesíti és a közlekedést akadályozza. Ezen indoknál fogva saját érdekében is felhívjuk az Erzsébet külváros összes háztulajdonosait, hogy a tető lefolyó csövek végén a járdá szélességével egy 50 cm. széles kövezett rigolt készíttessenek.

Ezen munka készítésére a háztulajdonosoknak 80 napi határidőt engedélyezzünk.

Arad, 1912. évi március hó 30.

A városi tanács.

6100—1912. kh. szám.

Hirdetemény.

Közhirre teszem, hogy a kereskedelmi miniszter ur a magyar kereskedelmi bank által alapított külföldi tanulmányutra szánt ösztöndíj kamatait 1850 koronát a folyó évben egy felső ipariskolát jó sikerrel végzett iparosnak szándékozik kiadni a következő feltételek mellett:

Az ösztöndíj elnyerése iránt folyamodhatnak oly iparosok, kik valamely hazai felső ipariskolát jó sikerrel végeztek, mely körülmény iskolai vég bizonyítvánnyal igazolandó.

A folyamodványban megjelölendő azon speciális ismeret, melynek elsajátítása vagy továbbtanulmányozása végett az illető a tanulmány utat megtenni szándékozik.

Feleltetendő a folyamodványban, hogy folyamodó miként véli szerzett ismereteit és tapasztalatait a tanulmányt befejeztével itthon értékesíteni.

Oly pályázók, kik jeles iskolai képzettség mellett a tanulmányozandó vagy elsajátítandó speciális ismeretek körében már elméleti vagy gyakorlati irányú tanulmányokra hivatkozhatnak, és ezt igazolni képesek, valamint kellő nyelvismerettel bírnak, az ösztöndíj elnyerésénél előnyben fognak részesíttetni.

A pályanyertes a tanulmányutáról miniszter urhoz jelentést tenni tartozik.

A fentiek figyelembe vételével szerkesztett folyamodványok a kereskedelmi miniszter urhoz címezve a pályázó rendes lakhelyére illetékes kereskedelmi és iparkamarához folyó évi április hó 15-ig nyújtandó be.

Arad, 1912. évi április hó 6-án.

Greén,
h. főkapitány.

Telefonszám 748.

Telefonszám 748.

Vizvezeték- és csatornázás-berendező műhely!

Raktáron tartok fürdőszoba berendezéseket, angol closet-eket, mosdókat, kagylókat, csapokat, mindennemű vízvezetékberendezési anyagokat. Mindennemű csatornázást, fürdőt, klosettet, szivattyút, ennek átalakítását, olcsón és pontosan eszközölöm helyben és vidéken. 26 évi tapasztalataim, ugyancsak 16 évi aradi működésem elég biztositék tisztelt rendelőknek, hogy az elvállalt munkát szakszereűen és pontosan eszközölöm. A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

1848

Mókos Márton

szerelőmester Arad, Fábrián-u. 12.

1789

Lányi Marczell

czipőkülönlegességek raktára

Arad, Atzél Péter-utca 1. szám.

A tavaszi újdonságok cipőkülönlegességeimben már megérkeztek és azok részben a kirakataimban, részben üzlethelyiségemben minden vételkényszer nélkül a n. é. közönség rendelkezésére áll.

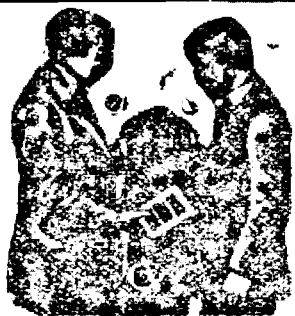
1574—912. pmsz.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város igazoló választmányának kiigazított virilis jogu törvényhatósági bizottsági tagok 1912. évre érvényes névjegyzékét az 1886. évi XXI. t. c. 28. §-a értelmében f. évi április 11-től 25-ig bezárólag hivatalomban közszemlére kiteszem, egyben értesítem az érdeklődőket, hogy a névjegyzék hivatalos órák és fenntebb meghatározott határidőn belül betekinthetnek és ellene felszólamlásukat írásban vagy szóban előterjeszthetik.

Arad, 1912. április 6-án.

Varjassy,
polgármester.

Brünnszövetek

uri ruhák elkészítésére legolcsóbb gyári árakon kaphatók.

ETZLER és DOSTAL cégnél

BRÜNN 41. 4791

A tanítói szövetség és az állami tisztviselők egyesületének szállítója. Ha direkt a gyárból veszi a fogyasztó ezen szükségletét, sok pénzt takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek mindenféle áron. A legkisebb méretet is küldjük.

Dus minta válogaték megtekinthető bérmentve küldeték.

7137—1912.

Hirdetmény.

Felhívjuk mindazokat, kik a törvényhatósági bizottságnak 29532-941—1911. számú határozata alapján a csatorna hozzájárulási költségnek részletekben való törlesztése tárgyában megadott kedvezményt igénybevenni kívánják, hogy ebbeli igényüket f. é. április hó 15-ig okvetlenül jelentsék be a gazdasági ügyosztálynál, mert ellen esetben ellenük a végrehajtási eljárás folyamatba fog tétetni.

Arad, 1912. március hó 28-án.

A városi tanács.

10847—1912. szám.

M. kir. Államjósáigazgatóságtól Arad.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Az aradi m. kir. Jósáigazgatóság nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a következő munkálatokra:

Tételszám	Megnevezés	A kincstár által engedé- lyezett összeg		A hitközség fizet a kézi és írás nap- számok megváltására		Jegyzet
		K.	f.	K.	f.	
I. 1912. év május hó 9-ik napján.						
Torontál vármegyében:						
1	Nagybecskereki r. k. lelkészlak javítása	6130	05	617	43	
2	Mokriai r. k. templom és lelkészlak javítása	4306	30	847	65	
3	Nagykikindai r. k. templom és lelkészlak javítása	975	45	72	15	
4	Pancsovai ispánlaknál javítások	2511	94	—	—	
Temes vármegyében:						
1	Knézi r. k. lelkészlak javítása... ..	953	30	84	72	
2	T. hidegkuti r. k. lelkészlak javítása	1784	53	168	49	
3	Kisbecskereki r. k. templom és lelkészlak javítása	3993	84	276	68	
4	Temesrékásan az ispánlakáson javítások	1226	13	—	—	
II. 1912. év május hó 10-ik napján.						
Krassószörény vármegyében:						
1	Temesszlatinai r. k. lelkészlak javítása	2797	56	192	01	
2	Eibenthali (Tiszafai) r. k. lelkészlak javítása	937	68	100	46	
3	Facsádon a telepen iskola és tanítói lak építése	22179	83	—	—	
Bács-Bodrog vármegyében:						
1	Kerényi r. k. templom és lelkészlak javítása	5337	28	190	15	
2	Osonoplyai r. k. lelkészlak javítása	8481	15	177	03	
3	Apatini r. k. templom és lelkészlak javítása	7084	91	714	47	
4	Apatini telepkezelői lak javítása	5209	45	—	—	
5	Kulai r. k. lelkészlaknál javítások	1410	82	108	98	

Az írásbeli zárt ajánlati versenytárgyalás Aradon a m. kir. Jósáigazgatóság hivatalos helyiségében a fent kitett napokon délelőtt 9 órakor fog megkezdetni és megtartatni, mely időpontig a zárt írásbeli ajánlatok ugyanott adandók be.

Az ajánlat minden egyes munkára külön külön teendő meg.

Az ajánlattevő tartozik az általa megajánlott összeg 5%-át készpénzben vagy óvadékképes érték-papírokban valamely királyi adóhivatali pénztárnál bántapénz gyanánt befizetni és az erről szóló nyugtát ajánlatához csatolni.

Az ajánlatban a megállapított összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó.

A költségvetés és az árlejtési, valamint az általános és részletes feltételek Aradon a kir. Jósáigazgatóság műszaki osztályában a hivatalos órák alatt (délelőtt 8—2 óráig) megtekinthetők.

Elkészített vagy utóajánlatok, valamint táviratilag bejelentett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A beadott ajánlatok azonnal bizottságilag felbontatnak, mely eljárásnál ajánlattevők jelen lehetnek. Ajánlattevők ajánlataikért 330 napig kötelezettségben maradnak.

Az aradi m. kir. Jósáigazgatóság fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, azok összegére való tekintet nélkül, szabadon választhasson.

Kelt Aradon, 1912. évi április hó 6-án.

M. kir. államjósáigazgatóság.

(Utánnyomás nem díjazatik)

2407

Hatóságilag engedélyezett végeladás
folyamatban van

Singer Sándor divatáruházában

ARAD, József főherceg-ut 3., a „Kossuth“-szoborral szemben.

Szőnyeg, függöny, paplan, ággyterítők, Nőruhák, vászón, chiffon és asztalneműek, Kész női és férfi fehérneműek, zsebkendők.

50% árengedmény

Csipke, szalag, ruhadíszek és napernyőknél.

Singer Sándor divatáruháza, Arad

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár palotájában.

2368

Ezen rovatban minden szöveg egy-
szori beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József főh. ut. 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útványon küldendők — a szövegben a szöveg elír — vagy levélbéli megjelölés. Tudakozásnál a hirdetés száma mindenkor közzététel. Levelezési megkeresésekkel (a jelölés leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szöveg száma szerint: számszerű: Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a közreadásnál aláhúzással jelölendő. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatali kívánság díja azonnal megfizetésre. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,
ajánlatokat valamely jelölés alatt kér-
nek a kiadóhivatalba, ne tessék
személyi okiratokat mellékelni, mert
azok semmiféle felelősséget nem
vállalunk. Azokat az ajánlatokat,
ajánlatokat az apróhirdetés megje-
lentétől számított 4 héten belül
elfogadjuk el nem vissz. a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Szép fogakat
ápolni kell. Legajánlatosabb Vojtek
és Welsz Dentolín fogorvosa. I-5251

Találkozunk-e még
A virágos réten?
Szédünk-e pipacsot
Hiszen így volt régen? ?

Gummi cikkek

Legfinomabb minőségben Vojtek és
Welsztől. I-5251

ÖZLETEK.

Üzletén csak úgy lendíthet,
ha hirdeti az Aradi Közlönyben.

Arad legforgalmasabb
utcájában levő régi italmérés trafik-
kal családi viszonyok miatt azon-
nal eladó. Cím a kiadóhivatalban.
1975

INGATLAN.

Házak, földet stb.

a leggyorsabban az Aradi Közlöny
hirdetése útján lehet értékesíteni.

12% ot

jövedelmező, 3 utcára szóló kisebb
bérház, közel a főterhez, 25000
koronáért eladó. 2416

Villanyerő új épület,

amely áll 4 szoba, konyha, cseléd-
szobából, 15 évig adómentes, sür-
gős elutazás miatt kedvező felté-
telek mellett eladó. Bővebbet Deák
Ferenc-utca 20 szám alatt. 2387

Eladó modern magánház.

Kényelmes lakás, villany-, vízvezet-
téssel, termő szőlőskert. Értékes-
heini déltől 8 óráig, Kapa-ú 45b.
2359

5 hold szőlő

nemes fákkal körül ültetett, a
motorállomáshoz közel, Máriarad-
nán, kedvező fizetési feltételekkel
eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2384

Eladó új magánház

15 évig adómentes, modern fel-
szerelésű 4 szobás lakás, fürdő-
szobával és kerttel. Cím a kiadó-
hivatalban. 1019

ALKALMAZÁST NYER.

Egy elárulónő
felvétetik Ingusz I. és Fia könyv-
kereskedésében Arad, Weitzer Já-
nos-utca. 555

Keresek 2412
egy fiatal, ügyes, szorgalmas fűsze-
res vagy vegyes kereskedő segé-
dét május 1-éi vagy 15-iki belépésre
Ajánlatok valamint igények Grosz
Simon, Zsil-Vulkán küldendők.

Egy fiatal

könyvelő vagy könyvelő, ki az
egyszerű könyvvitelben teljesen
jártas, a magyar és német nyelvet
bírja, f. hó 15-iki belépésre keres-
tetik. Cím a kiadóhivatalban. 2418

Intelligens

14—15 éves fiú műszerész-tanuló-
nak fizetéssel felvétetik Ziffer Sán-
dor írógép vállalatnál, József főher-
ceg-ut. 7. sz. I. em. 2382

LAKÁST KERES.

Ferenc-tér közelében
kényelmes butorított szobát kere-
sek. Székessy (Maresch-üzlet). 2414

Keresek

az Andrássy-tér, vagy Szabadság-
tér közelében egy külön bejárattal
csinosan butorított utcai, eset-
leg udvari szobát. Ajánlatok a
kiadóhivatalba „Szoba” jellegre
kéretnek. 2415

Képzett parket

tűkfényes lesz, ha azt Vojtek és
Welsz parket-pasztájával dörzsöl-
fel. I-5251

KIADÓ LAKÁS.

5 szobás

különálló lakás fürdőszobával, má-
jus 1-re, azonkívül raktár- és mű-
helyhelyiség azonnalra kiadó.
Hasszinger-utca 5. 2057

3 utcai szoba

mellékkelhelyiségekkel május 1-re
kiadó, Szent Pál-utca 6. 2383

Két szobás

utcai lakás május 1-re kiadó
Aranykéz-utca 20. szám. 2384

Kiadó

két utcai szoba, konyha, mellék-
helyiség vízvezetékkel. Nagy Sán-
dor utca 5. 2380

Lakás fertőtlenítést

legolcsóbban, legjobban végezheti
Vojtek és Welsz fertőtlenítő sze-
relvel. I-5251

ALKALMAZÁST KERES.

Ha alkalmazást keres,
hirdessen az Aradi Közlönyben.

Perlekt

kettős könyvelő és levelező, gépiró
keres alkalmazást. Különös jártas-
sággal bír a borszakmában. Aján-
latokat „Kettős könyvelő” jellegre
a kiadóhivatalba kér. 2375

Jó vasalónő

és főzőnő ajánlkozik házakhoz.
Bocskay-tér 3. ajtó 19. 2340

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Eladó

három csaknem új, szépen égő
petroleum függő lámpa. Weitzer-
utca 17. I. 31. ajtó. 2419

Diszes petróleumlámpák,
villanyra átalakítva, elköltözés
miatt, minden áron eladók. Fer-
dinánd-utca 6a., I. em. 1. 2411

10 kitértő magyar könyv

34 korona helyett 10 40 korona
Böhme: Egy tévedt nő naplója
(4—) 1.60. Földes: Császár katonái
(2—) — 70. Elkésett levelek (4 80)
1.50. Kahlenberg: Habkissasszony
(3—) — 80. Bácskay: Kereske-
delmi vegyészeti (3—) — 80. Som-
fai: Forradalom (4—) 1.30 Hertzka:
Szabad föld (3—) 1—. Nagy I.:
Nevelő kartársak (1.20) — 30.
Bácskay: Vegyészeti titkok (3—)
— 80. Balsac: Házasság élettana
(6—) 1.60. Az egyes művek külön
is kaphatók Pichler Sándor könyv-
és papírkereskedésében Arad, Sa-
badság-tér 1. 2551

A borvédő

megvédi csapon álló megkezdett
borát ecettedés, virágzás és min-
dennemű borbetegségek ellen. Voj-
tek és Welsz. I-5251

Aki használt könyveit

eladni, vagy kitértő új könyveket
olcsón vásárolni kíván, forduljon
Krausz Paulin könyv és papírkere-
kedéshez, színház épület. Ugyanitt
minden folyóirat, divatlap, Tolnai
világlapja stb. Olcsó üzleti könyvek,
papírkülönlegességek, irodai szerek
jutányos árban kaphatók. 4481

Minden ragyog.

ha Raport tisztítót használ, Voj-
tek és Welsztől. I-5251

Csillárok,

villamos felszerelésre

Diamant-nál

Arad, Péter-utca 2. (Művel.)

KÖLÖNFÉLE.

Örleveses tanítónő,
vagy tanító pár heti helyettesi-
tésre kerestetik. Cím a kiadó-
hivatalban. 2381

Pankotán,

a Kálvária-utcában levő Népker-
tő vendéglő helyiség felszere-
léssel és fürdővel együtt több évre
bérbe adandó. Tudakozódni lehet
Pankotán Grunáz Ernő urnál, vagy
Borossebese Antal Miklós főer-
désznel. 2408

Ügyes kárpitos

ajánlkozik a szakmába bármily
kárpitos munkák pontos és kitűnő
elvégzésére, egy saját műhelyé-
ben, mint házakhoz is, legolcsóbb
árak mellett. Vidékre ártélemelés
nélkül. Stahl M., Thököly-tér 7. sz.
1211

Ha pecsétes a ruhája

csak a „Purinált” használja. Vojtek
és Welsztől. I-5251

„Hárem”

a legjobb gummi

1 tucat 4 korona. 2381

Aradon egyedül:

TÖRÖK A. és TÁRSA

drogériájában kapható

ANDRÁSSY-TÉR 20. SZ.

Nagymennyiségű maculatura

jutányos árban
eladó.

746—1912.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi minis-
teriumnak rendelete nyomán ezen-
nel közölni tesszük, hogy a vá-
ros területén levő állomány osz-
tályozása folyó év április hó 22.
és 23-án d. e. 8 órakor fog az
ország. vásártéren megejteni ak-
ként, hogy első napon a belváros,
Sarkad, Erzsébet külvárosok és
az Újtelepen levő lovak, a má-
sodik napon pedig a Gáj, Sága
és Poltura városokban és a ta-
nyákon levő lovak vezetendők el.
Felhívjuk az összes lótulajdo-
nosokat, hogy lovaikat a körítéses
napokon annyival inkább előve-
zessék, mert ellen esetben az osz-
tályozás az ő költségükre fog
pótdíjjal megejteni, s azonfelül
penzbüntetéssel is fognak bü-
ntetettetni.

A városi tanács.

Földhitel- és ingatlan- forgalmi iroda

ARAD, Varjassy-utca 18. szám.

Lebonyolít a leggyorsabban föld-
birtokok, szőlőbirtokok és házak
adás-vételét. Új kölcsönöket és
fennálló drága kamatu kölcsönök
convertálását 4%-6% kamat mel-
lett eszközli. Földbirtokokat az
ország bármely részén magánvé-
teleire és parcellázásra veszünk. 1187

Telefon 642. 1187 Telefon 642.

ÉPÍTETOK FIGYELMEBE!

Csobán Tivadar építész

Arad, Deák Ferenc-u. 20.

Elvállalok mindennemű az épít-
kezés terén előfordulható új és
átalakítási, továbbá tatározási
munkákat felelőség terhe
mellett a lehető legjutányosabb
árban úgy helyben, mint vidéken,
ugyszintén tervek és költség-
vetések készítését a legpontosabb
kivitelben. A nagyérdemű közön-
ség becses bizalmát és pártfogá-
sát továbbra is kérve maradok
kiváló tisztelettel 1804

Csobán Tivadar építész

Arad, Deák Ferenc-u. 20.

Saját találmányu szabadalmazott gipsz-válaszfal lapjaim

kitűnő formájuk, kötésük,
szilárdságuk és könnyű-
ségük miatt fogva minden
eddiggi gyártmányt felül-
mulnak. — Megrendelések
gyorsan és pontosan in-
téztetnek el. 1831

Virág Kálmán

építési anyagraktára

Arad, Erzsébet királyné körút 59.

Telefonszám 65.

Alkalmi vételek és eladások

ékszertárgyakban

nagy és szűkebb körben, Arad legnagyobb
óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

óra- és ékszerész

Weitzer János-utca, Művelődési-palota

Jellegződulák

nagy és szűkebb körben, gyémánt és bronz
tárgyak a legmagasabb árban meg-
vásárolnak vagy más tárgyakra átcsereztetnek!
E. T. 1831

Tömeges olcsó vétel és feltűnő olcsó elárusítás

az alanti árukban.

Angol férfi és női szöve-
tek, francia Grenadin,
gyapjú Delének, angol
Zephirek, selyemvásznak
minden színben. Damaszt
asztalneműek és ágyszé-
letek ajórral, törülközők,
pamut vásznak, valódi
rumburgi vásznak, sző-
nyegek stb. stb. Mindezen
cikkek feltűnő olcsó ár-
ban lesznek elárusítva.

MAUTNER R.

olcsó áruháza.

Hunyadi-utca 1. szám alatt.

5621

Vaságys, sodronybetét, mosdó
és minden fa és

vasbutor

készpénz és részletfizetésre ki-
árusítatnak

Garai Károly

butorraktárban.

2356

Karolina-utca, (sarok-
házban.)

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

ARAD.

A TAVASZI UJDONSÁGOK

TELJES VÁLASZTÉKBAN MEGÉRKEZTEK. U. M.

Angol raglanok,
Női divat felöltők,
Selyem- és Etamine-
köpenyegek,
Leánykabátok,
Gyermekefelöltők,

Angol kosztümök,
Troteur kosztümök,
Gyermekek ruhák,
Divat biusok,
Pongyolák,
Divat aljak.

Gyászruhák és gyászbluzok

Szabott árak!

Telefon 238.